

Adam Knych

**Wynikające z szariatu podstawy prawne traktowania żeńskich jeńców schwytanych w czasie zbrojnego dżihadu – na przykładzie kobiet schwytanych przez Hamas 7 października 2023 r. na terenie Izraela**

**Sharia-based legal basis for the treatment of female slaves captured during jihad – on the example of women captured by Hamas on 7th of October 2023 in Israel**

ABSTRACT

This article is intended to briefly present the principles of treatment the female prisoners taken captive under the classical muslim law (sharia law).

**Keywords:** islam, sharia law, jihad, slave-girl, rape, migration policy.

Widok, który trudno jest zapomnieć: szarpane przez bojowników Hamasu przerażone dziewczyny z zakrwawionymi dolnymi partiami ciała, lub nagie i nieprzytomne, przypuszczalne ofiary wielokrotnego i brutalnego gwałtu, obwożone triumfalnie po ulicach miasta, jako łup wojenny. To oczywiste, że pierwszym pytaniem, jaki się nasuwa jest „dlaczego?”. Dlaczego ludzie nie zmuszeni okolicznościami wykazują tak daleko posuniętą brutalność? Co daje im impuls do takich zachowań? Zdaniem autora przyczyną nie są kwestie historyczne lub polityczne, tj. skutki polityki Państwa Izrael wobec Palestyńczyków, ani też żydowski nacjonalizm czy szowinizm. W różnych miejscach świata od lat toczą się walki pomiędzy zwaśnionymi i rywalizującymi politycznie grupami, bywa też, że gwałt używany jest jako swoista broń w tych konfliktach<sup>1</sup>, gdzie okrutnych zbrodni nie można przypisywać wyłącznie wyznawcom islamu<sup>2</sup>, rzadko kiedy jednak mają miejsce tak drastyczne zbrodnie.

---

<sup>1</sup> Pomijając masowe gwałty dokonywane przez sowietów na bezbronnej ludności okupowanej Polski podczas II wojny światowej, kontynentem, gdzie dokonuje się najwięcej masowych gwałtów na cywilach, jest Afryka.

<sup>2</sup> Przykładem jeszcze bardziej drastycznych zbrodni była np. Rzeź Wołyńska, gdzie ukraińskie oddziały, złożone z *de nomine* Chryścijan, stosowały względem bezbronnej ludności polskiej tortury niespotykane w dziejach

Bez wątpienia obie strony konfliktu Izraelsko – Palestyńskiego mają na sumieniu wiele podłości i zbrodni, obie też solidarnie odpowiadają za doprowadzenie do obecnego stanu rzeczy, nie można jednak zachowania bojowników Hamasu tłumaczyć historycznymi zaszłościami, poczuciem zagrożenia ze strony Izraela, czy odwetem za mało humanitarne traktowanie Palestyńczyków. Podobna sytuacja do tej, pokazywanej w ostatnich dniach we wszystkich światowych serwisach, rozegrała się bowiem stosunkowo niedawno, tyle, że na znacznie większą skalę. Jazydek latami przetrzymywanych, gwałconych i odsprzedawanych, nowym właścicielom było bowiem znacznie więcej, niż tych kobiet, które w ostatnią sobotę miały nieszczęście dostać się w niewolę Hamasu. Nie można przy tym powiedzieć, że okrucieństwa, jakich latami dopuszczali się na nich bojownicy tzw. „Państwa Islamskiego” były czymkolwiek sprowokowane, Jazydzi bowiem ani napastnikom nie zagrażali, ani nie wysuwali wobec nich żadnych roszczeń, ani też nie byli nigdy względem nich stroną atakującą. Przyczyna musi zatem leżeć poza historycznymi zaszłościami, sporami politycznymi czy walką o dominację na danym terytorium. Zdaniem autora, tkwi ona w systemie prawnym, którym posługują się sprawcy. Niniejszy artykuł ma zatem na celu krótkie przybliżenie tła powyższych wydarzeń, jakimi są, wynikające z klasycznego prawa muzułmańskiego, zasady traktowania wziętych do niewoli żeńskich jeńców. Ponieważ Hamas jest organizacją wywodzącą się z islamu sunnickiego, przywołane zostaną podstawy właściwe dla tej gałęzi islamu. W kontekście Sunny, jako jednego ze źródeł prawa szariatu, autor stara się przytaczać jedynie przekazy o najwyższym poziomie wiarygodności, tj. „Sahih”, ewentualnie oceniane pod tym względem, jako dobre (Hasan), pomija też zwyczajowo używane w narracjach zwroty, jak „Niech Allah mu błogosławi i obdarzy pokojem” – w odniesieniu do Mahometa czy „niech Allah będzie z niego zadowolony” itp. – w odniesieniu do jego towarzyszy, jako zbędne dla przekazania treści narracji. Wszystkie tłumaczenia na język Polski pochodzą od autora, zaś tłumaczenia Koranu – z przekładu według Józefa Bielawskiego.

### **Prawo muzułmanina do niewolenia ludzi wolnych**

Koran, który jest najwyższym prawem dla wszystkich muzułmanów na całym świecie, a przy tym jest przez nich uważany za wieczny (istniejący wiecznie wraz z Allahem), niestworzony, cudowny, czy nieomylny, stanowi, że surze 47 (Muhammad) w wersecie 4, że w przypadku walki prowadzonej przez muzułmanów z nie-muzułmanami, dozwolone jest tym pierwszym czynić z ludzi niewolników: „Kiedy więc spotkacie tych, którzy nie wierzą, to uderzcie ich

---

świata, czy Rzeź Woli, gdzie w roli katów wystąpili pochodzący z różnych krajów członkowie formacji niemieckich, również składających się głównie z *de nomine* Chrześcijan.

mieczem po szyi; a kiedy ich całkiem rozbijecie, to mocno zaciśnijcie na nich pęta. A potem albo ich ułaskawicie, albo żądajcie okupu, aż wojna złoży swoje ciężary. Tak jest! Lecz jeśli by zechciał Bóg, to Sam zemściłby się na nich, lecz On chciał doświadczyć jednych przez drugich. A co do tych, którzy zostaną zabici na drodze Boga, to On nie uczyni ich uczynków daremnymi.”<sup>3</sup>.

Reguły postępowania w przypadku mężczyzn są takie, że o ile nie zostaną zabici, mogą oni zostać wykupieni, uwolnieni bez okupu lub zniewoleni<sup>4</sup> – decyduje o tym przywódca wyprawy w ramach zbrojnego dżihadu, kierując się tym, co jego zdaniem jest najlepsze, zaś kobiety również mogą zostać uwolnione, wykupione lub zniewolone, przy czym w tym ostatnim przypadku, po przydzieleniu ich przez dowódcę tym muzułmanom, którzy brali udział w walce, stają się „tymi, które posiadała jego prawica”. Zakres obowiązywania powyższego wersetu nie jest przy tym ograniczony w czasie i trwa aż do czasu Dnia Sądu – Ibn Kathir komentując ten werset wyjaśnił bowiem, że zwrot „dopóki wojna nie złoży swych ciężarów” znaczy: „dopóki ‘Isa bin Maryam<sup>5</sup> nie zstąpi”<sup>6</sup>, choć nie jest to pogląd jednolity<sup>7</sup>. Niezależnie od powyższej różnicy w poglądach pomiędzy muzułmańskimi uczonymi, Sunna stanowi jasno, że dżihad ma być prowadzony aż do końca świata<sup>8</sup>.

### **Prawna możliwość zgwałcenia niewolnicy**

O możliwości współżycia muzułmanina z niewolnicą schwytaną podczas zbrojnego dżihadu (w tych okolicznościach należy mówić o gwałcie) mówią wersety 5-6 sury 23 (Wierni) Koranu: „Szczęśliwi są wierzący (...) którzy zachowują wstrzemięźliwość, z wyjątkiem swoich żon i tego, czym zawładnęła ich prawica, bo wtedy nie będą ganieni”<sup>9</sup>.

---

<sup>3</sup> Koran, sura 47, werset 4. Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, PIW, Warszawa 1986.

<sup>4</sup> Tak np. w komentarzu, którego autorem jest Ibn Kathir Komentarz dostępny 9 października 2023 r. pod adresem: <https://quran.com/47:4/tafsirs/en-tafisr-ibn-kathir> oraz w Tafsir al-Jalalayn. Komentarz ten precyzuje, że zwrot „uderz ich w szyję” oznacza nakaz zabicia niewiernych. Tafsir al-Jalalayn. Great Commentaries on the Holy Qur’an. Translated by Feras Hamza, s. 517. Komentarz dostępny 9 października 2023 r. pod adresem: <https://riscsc.jo/tafsir-al-jalalayn/> lub pod adresem: [https://www.altafsir.com/Books/Al\\_Jalalain\\_Eng.pdf](https://www.altafsir.com/Books/Al_Jalalain_Eng.pdf) s. 597

<sup>5</sup> Jezus, syn Marii.

<sup>6</sup> Komentarz dostępny 9 października 2023 r. pod adresem: <https://quran.com/47:4/tafsirs/en-tafisr-ibn-kathir>

<sup>7</sup> Ibn Abbas jest zdania, że zwrot ten oznacza „aż niewierni się nie poddadzą”. Komentarz dostępny 9 października 2023 r. pod adresem: <https://riscsc.jo/wp-content/uploads/2018/11/Tafsir-Ibn-Abbas-ebook.pdf>, s. 678. Podobnie twierdzi Tafsir al-Jalalayn. Tafsir al-Jalalayn. Great Commentaries on the Holy Qur’an. Translated by Feras Hamza, s. 517. Komentarz dostępny 9 października 2023 r. pod adresem: <https://riscsc.jo/tafsir-al-jalalayn/> lub pod adresem: [https://www.altafsir.com/Books/Al\\_Jalalain\\_Eng.pdf](https://www.altafsir.com/Books/Al_Jalalain_Eng.pdf) s. 597

<sup>8</sup> „Przekazał Urwa Al-Bariqi: Prorok powiedział: „Dobro pozostanie (jako trwała cecha) na czołach koni (przeznaczonych do dżihadu) aż do Dnia Zmartwychwstania, gdyż przyniosą albo nagrodę (w życiu ostatecznym) albo łupy (na tym świecie)”. Hadis znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 56, pod numerem 2852 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 9 października 2023 r.

<sup>9</sup> Koran, sura 23, wersety 5-6. Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, PIW, Warszawa 1986.

Werset ten jest niemal dosłownie powtórzony w wersetach 29-30 sury 70 (Stopnie): „Zaprawdę, człowiek jest stworzeniem zmiennym (...) Z wyjątkiem tych, którzy (...) i tych, którzy zachowują czystość i żyją tylko z żonami i niewolnicami – wtedy oni nie są ganieni.”<sup>10</sup>.

Powyższe prawo nadane muzułmaninowi przez Allaha powtarzane jest<sup>11</sup> w surze 4 (Kobiety) w wersetach 23-24, gdzie przewidywane są wyjątki od ustanowionych zakazów: „Są wam zabronione: wasze matki, wasze córki i wasze siostry; wasze ciotki ze strony ojca i ze strony matki; córki brata i córki siostry; i wasze matki, które was żywiły piersią<sup>12</sup>; i wasze siostry mleczne i matki waszych żon<sup>13</sup>; i wasze pasierbice będące pod waszą opieką, zrodzone z żon, z którymi już żyliście – a jeśli jeszcze z nimi nie żyliście, to nie będziecie mieli grzechu; i żony waszych synów, zrodzonych z waszych lędźwi; – i żebyście nie poślubiali dwóch sióstr, chyba że to miało miejsce w przeszłości. Zaprawdę, Bóg jest przebaczący, litościwy! – a także kobiety chronione muhsana<sup>14</sup>, oprócz tych, którymi zawładnęły wasze prawice. Oto, co przepisał wam Bóg! I dozwolone wam jest poszukiwać żon poza tymi, które zostały wymienione, i używajcie swojego majątku, biorąc je pod ochronę, a nie oddając się rozpuście. A żonom dajcie wynagrodzenie, albowiem doznaliście od nich przyjemności<sup>15</sup>; to jest przepis prawny. Nie jest grzechem jeśli coś nawzajem uzgodniliście po dopełnieniu obowiązującego przepisu. Zaprawdę, Bóg jest wszechwiedzący, mądry!”<sup>16</sup>.

Treść powyższych wersetów wskazuje, że autor Koranu<sup>17</sup> wyłącza z zakresu obowiązywania normy zakazującej muzułmanom kobiet zamężnych, kobiety schwyte podczas zbrojnego dżihadu (ich ewentualne dotychczasowe małżeństwo nie stanowi w związku

---

<sup>10</sup> Koran, sura 70, wersety 29-30. Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, PIW, Warszawa 1986.

<sup>11</sup> Poszczególne sury Koranu nie zostały Mahometowi „zesłane” w porządku w którym są uszeregowane w aktualnie obowiązującym Koranie (tj. od najbardziej obszernej do najkrótszej). Historyczny porządek „objawiania” przywołanych w tym przypadku sur jest taki, że chronologicznie najwcześniej z nich (choć nie bezpośrednio po sobie) została „objawiona” sura znajdująca się w dziś w Koranie pod numerem 23, następnie sura 70, a następnie sura 4.

<sup>12</sup> Chodzi o piastunki, karmiące piersią cudze dziecko, które mogą być niespokrewnione z karmionym dzieckiem.

<sup>13</sup> Werset ten rozciąga tzw. „pokrewieństwo mleczne” na dalszych członków rodziny. Przykładowo, jeżeli ta sama piastunka karmić będzie niespokrewnione ze sobą dzieci płci męskiej i żeńskiej, to dzieci te, po osiągnięciu przepisanego wieku, nie mogą zawrzeć ze sobą małżeństwa, a jeśli by takie zawarli (nie wiedząc o pokrewieństwie mlecznym), zobowiązani są oni natychmiast się rozwieść, gdy tylko fakt ten stanie się im znany.

<sup>14</sup> Chodzi o mężatki.

<sup>15</sup> Chodzi w tym przypadku o prostytutkę, tzn. stronę „małżeństwa dla przyjemności” – nikāh al-mut‘ah. „Małżeństwo” to zawierane jest bez świadków i na z góry określony czas, nawet liczony w godzinach lub dniach, za uzgodnionym uprzednio przez strony wynagrodzeniem, wypłacanym kobiecie przez mężczyznę, a jego zawarcie powoduje, że odbyty stosunek seksualny jest w oczach Allaha w pełni legalny. Zgodnie z jego nazwą „małżeństwo” to rozwiązuje się samoczynnie po upływie czasu, na który zostało zawarte (bez konieczności przeprowadzania rozwodu), a w przypadku śmierci jednego z kontrahentów, strony nie dziedziczą po sobie. Liczba żon „tymczasowych” jest nieograniczona (nie wchodzi w zakres przepisu dopuszczającego posiadanie przez muzułmanina nie więcej, niż czterech żon w tym samym czasie).

<sup>16</sup> Koran, sura 4, werset 24. Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, PIW, Warszawa 1986.

<sup>17</sup> „Bóg” (a w niektórych anglojęzycznych przekładach tych wersetów „Allah”) występuje w tym przypadku nie jako narrator – mówi się o nim w trzeciej osobie, wydaje się zatem, że autorem tych wersetów jest ktoś inny.

z tym przeszkody). Innymi słowy, każda kobieta, która nie należy do żadnej z kategorii zabronionych muzułmaninowi, jest mu dozwolona – czy to przez małżeństwo, czy przez własność.

W komentarzu do Koranu, którego autorem jest Ibn Abbas<sup>18</sup>, podaje się w odniesieniu do powyższego wersetu, że z ustanowienia Allaha zakazane muzułmanom są wszystkie zamężne kobiety, z wyjątkiem tych jeńców, którymi zawładnęły ich prawice, nawet jeśli mają mężów w domu wojny<sup>19</sup>, po upewnieniu się, że nie są w ciąży, poprzez odczekanie do pierwszej menstruacji. Komentarz wspomina o przewidzianej w tym wersecie możliwości poszukiwania żon za pomocą swego majątku, przez co rozumie bądź kupowanie niewolnic bądź zawieranie małżeństw czasowych (zawaj al-mut'ah) na uzgodniony, ograniczony okres czasu, przy czym wskazuje, że ta druga praktyka została później uchylona<sup>20</sup>.

Komentarz do Koranu, którego autorem jest Ibn Kathir<sup>21</sup> wskazuje, iż muzułmanom nie są dozwolone kobiety, które są już zamężne, za wyjątkiem tych mężatek, które zostały pozyskane na wojnie, ponieważ są one muzułmanom dozwolone po upewnieniu się, że nie spodziewają się dziecka. Komentarz podając przyczyny „objawienia” tego wersetu powołuje się na hadis którego narratorem był Abu Sa'id Al-Khudri mówiący o tym, że muzułmanie schwytali kilka kobiet z okolic Awtas, które były już zamężne i wzbraniali się odbywać z nimi stosunki seksualne, ponieważ miały już mężów. Gdy zaś muzułmanie zapytali o to Mahometa, wówczas „objawiony” został powyższy werset. Komentarz przywołuje także inną narrację o najwyższym stopniu wiarygodności, zgodnie z którą muzułmanie odbywali stosunki z pojmanymi kobietami, które były zamężne, po objawieniu przez Allaha powyższego wersetu, (tj. po tym, jak stały się dla nich dozwolone). Komentarz odnosi się następnie do możliwości używania przez muzułmanina swoich pieniędzy dla poślubienia do czterech żon i zakupu tyłu niewolnic, ile tylko będzie chciał. W odniesieniu zaś do małżeństwa Mut'ah, wyjaśnia, że jest

---

<sup>18</sup> ‘Abd Allāh ibn ‘Abbās (عَبَّاسُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ) – kuzyn Mahometa ze strony ojca (był synem wuja Mahometa – Abbasa ibn Abd al-Muttaliba), wyznaczony przez Mahometa na interpretatora Koranu, jest uznawany za najwybitniejszego mufassira Koranu (tj. autora komentarza do Koranu). Komentarz (tafsīr), zawiera egzegezę poszczególnych wersetów Koranu, a przypisywany mu Tafsīr ibn ‘Abbās cieszy się najwyższym poważaniem wśród wszystkich koranicznych komentarzy.

<sup>19</sup> Zgodnie z muzułmańskimi wierzeniami, świat dzieli się zasadniczo na dwie części: Dar al-islam (dom islamu lub terytorium islamu), gdzie islam jest religią panującą oraz Dar al-harb (dom wojny lub terytorium wojny), czyli terytoria nieislamskie, z których mieszkańcami muzułmanie zobowiązani są toczyć wojnę, aby przyjęli oni islam. Ten dualistyczny podział uzupełniany jest niekiedy o trzecią kategorię: Dar al-sulh / Dar al-'Ahd (dom traktatu lub terytorium traktatu) oznaczające terytoria nieislamskie, których mieszkańcy zawarli zawieszenie broni z muzułmanami. Zatem mąż pochodzący z domu wojny to w tym przypadku mąż schwytanej niewolnicy zamieszkały na terytorium, które zostało zaatakowane przez muzułmanów.

<sup>20</sup> Komentarz dostępny 10 października 2023 r. pod adresem: <https://rissc jo/wp-content/uploads/2018/11/Tafsir-Ibn-Abbas-ebook.pdf>

<sup>21</sup> Ismail ibn Umar ibn Kathir (إسماعيل بن عمر بن كثير) – XIV-wieczny uczony i historyk muzułmański, komentator Koranu, autor Tafsir ibn Kathir, uznawanej do dziś za jedną z najbardziej autorytatywnych eggez Koranu.

to małżeństwo, które kończy się w określonym z góry terminie, po czym z powołaniem się na dwa przekazy Sunny podaje, że zostało ono zakazane: wg. jednego z przekazów w dniu bitwy o Khaybar, kiedy Mahomet zakazał małżeństw Mu'tah oraz jedzenia mięsa udomowionych osłów, a wg. drugiego podczas podboju Mekki, gdy Mahomet oświadczył, że pozwalał muzułmanom na małżeństwo Mut'ah z kobietami, ale Allah właśnie tego zabronił, aż do Dnia Zmartwychwstania<sup>22</sup>, przez co każdy muzułmanin, który pozostaje w związku Mut'ah, ma go zakończyć bez odbierania kobietom tego co od nich otrzymały<sup>23</sup>.

Z kolei Tafisr al-Jalalayn<sup>24</sup> podaje w odniesieniu do tego wersetu, iż muzułmanom zabronione są kobiety zamężne, dopóki nie opuszczą one swych mężów<sup>25</sup>, niezależnie od tego, czy są to wolne muzułmanki, czy też nie, za wyjątkiem tych kobiet, które posiadają ich prawice (niewolnic), z którymi muzułmanie mogą odbywać stosunki płciowe, choćby miały one małżonków w obozie wroga, ale dopiero po tym, jak zostaną one uwolnione od możliwości zajścia w ciążę (po zakończonym cyklu menstruacyjnym). Dozwolone są one dla muzułmanów poza tym wszystkim, to znaczy z jako wyjątek w odniesieniu do tych kobiet, których Allah zabronił. Komentarz podaje też, że Allah dozwolił muzułmanom poszukiwać kobiet, wykorzystując własny majątek w formie posagu lub ceny płaconej za małżeństwo<sup>26</sup>. Komentarz zawiera też nakaz skierowany do muzułmanów, by dawali kobietom wynagrodzenie za odbywane z nimi stosunki seksualne, jednak przypomina też, że może ono być zwiększone, zmniejszone lub pominięte na mocy wzajemnych uzgodnień<sup>27</sup>.

---

<sup>22</sup> W istocie z przekazów Sunny wynika, że Allah najpierw miał dopuścić „małżeństwo tymczasowe”, po czym go zakazał, by znów je dopuścić i znowu go zakazać. Narratorzy hadisów zauważają przy tym na marginesie, iż bodaj żaden z nakazów Allaha nie był tak często znoszony i na nowo przywracany.

<sup>23</sup> Komentarz dostępny 10 października 2023 r. pod adresem: <https://quran.com/4:24/tafsirs/en-tafisr-ibn-kathir>

<sup>24</sup> Tafsīr al-Jalālayn (تفسير الجلالين) inaczej „Tafsir dwóch Dżalali” – klasyczna sunnicka interpretacja Koranu nad którą prace rozpoczął w połowie XV wieku Jalaluddin Mahalli (Dżalal ad-Din al-Mahalli), a po jego śmierci komentarz ukończył na początku XVI wieku Jalaluddin Suyuti (Dżalal ad-Din as-Suyuti). Tafsir ten jest uznawany na jedną z najpopularniejszych egzegez Koranu w uwagi na zwięzłość i prostotę stylu.

<sup>25</sup> Żona z którą rozwiódł się mąż i musiała go opuścić, może związać się z innym muzułmaninem po odczekaniu czasu oczekiwania (idda), którego rolą jest ustalenie, czy jest ona w ciąży (i jeśli by tak było – przypisanie ojcostwa dziecku określonemu mężczyźnie). Natomiast na marginesie można w tym kontekście zauważyć istnienie absurdałnego przepisu prawa szariatu, zgodnie z którym nie jest możliwe, aby kobieta taka poślubiła swojego byłego męża bezpośrednio po rozwodzie (nawet, gdyby obie strony po pojednaniu wyraziły taką wolę) – aby powrócić do swojego byłego męża musi ona najpierw poślubić innego muzułmanina, z którym przed rozwodem musi odbyć co najmniej jeden stosunek seksualny.

<sup>26</sup> W tym drugim przypadku jest to zapewne odniesienie się do wynagrodzenia wypłacanego kobiecie przez muzułmańskiego mężczyznę w ramach małżeństwa tymczasowego.

<sup>27</sup> Tafsir al-Jalalayn. Great Commentaries on the Holy Qur'an. Translated by Feras Hamza, s. 76. Komentarz dostępny 10 października 2023 r. pod adresem: <https://risscjo.org/tafsir-al-jalalayn/> lub 10 października 2023 r. pod adresem: [https://www.altafsir.com/Books/Al\\_Jalalain\\_Eng.pdf](https://www.altafsir.com/Books/Al_Jalalain_Eng.pdf) s. 88-89.

Również Sunna podaje okoliczności „objawienia” powyższego wersetu, dodanego przez Mahometa jak widać naprędce<sup>28</sup>, jako werset 24 do sury 4 (dodający do kobiet zakazanych muzułmanom do odbywania z nimi stosunków seksualnych „mężatki z wyjątkiem niewolnic”), z uwagi na ówczesne okoliczności w której znaleźli się muzułmanie i potrzebę ustanowienia wyjątku, dla odbywania legalnych stosunków seksualnych. Zwykle bowiem po ataku muzułmanów będący innowiercami mężczyźni zostawali zabici, zaś kobiety i dzieci były brane w niewolę, tym razem jednak pojawił się problem, gdyż wzięto do niewoli także mężczyzn i to mężów schwytanych kobiet – w związku z czym nie było wiadomo, czy wolno jest muzułmanom z nimi współżyć (w powyższym kontekście należy zdaniem autora mówić o gwałcie), jak z niewolnicami stanowiącymi łup wojenny, czy też byłoby to surowo karane cudzołóstwo, wynikające, z faktu, że ich mężowie wciąż żyją. Szczęśliwie dla muzułmanów zostali oni natychmiast wybawieni z kłopotu, jako, że Mahomet wyrecytował odpowiedni werset, legalizujący współżycie z pojmanymi kobietami: „Abu Sa'id al-Khudri przekazał, że podczas bitwy pod Hanain Wysłannik Allaha wysłał armię do Autas, napotkał wroga i walczył z nim. Pokonawszy ich i wzięwszy do niewoli, Towarzysze Wysłannika Allaha powstrzymywali się od współżycia z pojmanymi kobietami, ze względu na ich mężów, którzy byli politeistami. Wtedy Allah Najwyższy zesłał w tej sprawie: „I kobiety już zamężne, z wyjątkiem tych, które posiadają wasze prawice (iv. 24)” (tj. były one im dozwolone, gdy dobiegł końca ich okres „Idda<sup>29</sup>”).<sup>30</sup> Tytuł rozdziału 9 w księdze 17 zbioru Sahih Muslim wskazuje, że z chwilą pojmania kobiety jej dotychczasowe małżeństwo ulega automatycznemu rozwiązaniu<sup>31</sup>. Dopuszczalność współżycia z pojmanymi niewolnicami obecna jest w licznych przekazach Sunny i przytaczana jest nie tylko w powyżej cytowanym hadisie ze zbioru Sahih Muslim, ale też w innych przekazach o najwyższym stopniu wiarygodności zawartych zarówno

---

<sup>28</sup> Świadczy o tym redakcja wersetu 23 sury 4, która jest zakończona, wymienione są w nim bowiem wszystkie zakazane muzułmanom kobiety, po czym werset ten kończy się używanym zwykle w takich sytuacjach zwrotem końcowym: „Zaprawdę, Bóg jest przebaczący, litościwy!”.

<sup>29</sup> Dla kobiety rozwiedzionej lub wdowy jest to okres oczekiwania przed kolejnym małżeństwem potrzebny do tego, by ustalić, czy nie zaszła ona w ciążę (aby w takim przypadku przypisać ojcostwo konkretnemu mężczyźnie).

<sup>30</sup> Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 17, pod numerem 1456a i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Hadis o podobnej treści znajduje się w tym zbiorze pod numerami: 1456d oraz 1456b, 1456c i 1456e. Dostęp: 10 października 2023 r.

<sup>31</sup> Tytuł ten brzmi: „Chapter 9: It is permissible to have intercourse with a female captive after it is established that she is not pregnant, and if she has a husband, then her marriage is annulled when she is captured”.

w Sunan an-Nasa'i<sup>32</sup>, Sunan Abi Dawud<sup>33</sup>, czy Jami' at-Tirmidhi<sup>34</sup>, jak i innych zbiorach hadisów<sup>35</sup>.

Allah zatem przyznaje muzułmaninowi prawo do współżycia z określonymi kobietami – żoną i niewolnicą<sup>36</sup>, czyli tą, „którą posiadała jego prawica”<sup>37</sup> (w tym ostatnim przypadku właściwym byłoby mówić o zgwałceniu niewolnicy<sup>38</sup>) i nie poczytuje mu tego za grzech cudzołóstwa (Zina)<sup>39</sup>, gdyż jest mu to dozwolone. W odniesieniu do liczby żon, może być ich

---

<sup>32</sup> „Abu Sa'eed Al-Khudri przekazał, że Prorok Allaha wysłał armię do Awtas. Spotkali wroga, walczyli z nim i zwyciężyli. Pozyskali do niewoli kobiety, które miały mężów wśród bałwochwalców. Muzułmanie byli niechętni do nawiązywania z nimi relacji intymnych. Wtedy Allah Potężny i Najwyższy objawił: „Również (zabronione) są kobiety już zamężne, z wyjątkiem tych (niewolnic), które są w posiadaniu przez wasze prawice”, co oznacza, że jest to was dozwolone, gdy tylko zakończą one swoje „Iddah”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sunan an-Nasa'i, w księdze 26, pod numerem 3333. Hadis uznany za „prawdziwy” (Sahih) dostępny jest na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sunan an-Nasa'i”. Dostęp: 10 października 2023 r.

<sup>33</sup> „Abu Sa'id Al Khudri powiedział: „Apostoł Allaha wysłał wyprawę wojskową do Awtas przy okazji bitwy pod Hunain. Spotkali swoich wrogów i walczyli z nimi. Pokonali ich i wzięli do niewoli. Niektórzy Towarzysze Apostoła Allaha byli niechętni do utrzymywania stosunków z pojmanymi kobietami ze względu na ich pogańskich mężów. Zatem Allah Wywyższony zesłał werset Koranu: „I wszystkie zamężne kobiety (są zakazane) dla was, z wyjątkiem tych (pojmanych), które posiada wasza prawica”. Oznacza to, że są one dla nich zgodne z prawem po zakończeniu okresu oczekiwania.”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sunan Abi Dawud, w księdze 12, pod numerem 2155. Hadis uznany za „prawdziwy” (Sahih) dostępny jest na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sunan Abi Dawud”. Dostęp: 10 października 2023 r.

<sup>34</sup> „Przekazał Abu Sa'eed Al-Khudri: „W Dniu Awtas pojmałiśmy kilka kobiet i miały one mężów wśród swego ludu. Wspomniano o tym Wysłannikowi Allaha, więc Allah objawił: „I kobiety już zamężne, z wyjątkiem tych, które są w posiadaniu przez wasze prawice.” (4:24).” Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Jami' at-Tirmidhi, w księdze 47, pod numerem 3017. Hadis uznany za „prawdziwy” (Sahih) dostępny jest na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Jami' at-Tirmidhi” lub w innej narracji uznanej za „dobrą” (Hasan), dostępnej w tym zbiorze w księdze 11, pod numerem 1132, dostępnej na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Jami' at-Tirmidhi”. Dostęp: 10 października 2023 r.

<sup>35</sup> Hadisy o podobnej treści znajdują się w zbiorze Mishkat al-Masabih, w księdze 13, pod numerem 3170, czy w zbiorze Bulugh al-Maram w księdze 11 pod numerem 31 i dostępne są na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Mishkat al-Masabih” oraz „Bulugh al-Maram”. Dostęp: 10 października 2023 r.

<sup>36</sup> Ograniczenie to nie dotyczyło tylko samego Mahometa, który wyrecytował wersety znajdujące się w aktualnym Koranie w surze 33 (Fracje) werset 50-52, pozwalające mu poślubić w zasadzie dowolną kobietę, która mu się spodoba lub tylko współżyć z każdą, która zechce mu się oddać. Jedyną osobą, która w rozmowie z Mahometem odważyła się odnieść do powyższych wersetów była Aisza, która szyderczo skomentowała tę sytuację, mówiąc do Mahometa, że jego Bóg spieszy się, by go zadowolić („A'isha przekazała: Byłam zazdrosna o kobiety, które ofiarowały się Wysłannikowi Allaha i mówiły: Tak więc kiedy Allah Najwyższy i Chwalebny objawił to: „Możesz odsunąć, którąkolwiek z nich chcesz, i wziąć dla siebie, którą chcesz; i jeśli pragniesz którąkolwiek, którą poprzednio oddaliłeś (żaden grzech nie jest ci przypisywany)” (XXXIII. 51), ja ('A'isha) powiedziałam: Widzę, że twój Pan spieszy się, aby zaspokoić twoje pragnienie.”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim w księdze 17, pod numerem 1464a i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Dostęp: 10 października 2023 r.). Co ciekawe, powiedziała ona „twój Pan”, nie zaś „nasz Pan” lub „nasz Bóg” w czym autor dostrzega prawdopodobny dystans Aiszy do „objawień” recytowanych przez jej męża oraz jak się wydaje także do Allaha, którego słowa miał on jakoby przekazywać.

<sup>37</sup> Zwrot ten oznacza niewolnicę. Wynika to także z komentarza, którego autorem jest Ibn Kathir, jak i Ibn Abbas. Komentarz dostępny pod adresem: <https://quran.com/70:29/tafsirs/en-tafisr-ibn-kathir> oraz <https://risscjo/wp-content/uploads/2018/11/Tafsir-Ibn-Abbas-ebook.pdf>, s. 799. Dostęp: 10 października 2023 r.

<sup>38</sup> W islamie istnieje także prawo męża do odbycia stosunku z żoną, gdy tylko wyrazi on taką wolę, zaś nakazem Allaha względem niej jest każdorazowe podporządkowanie i uległość, niezależnie od jej woli, nawet jeśli siedziałaby na grzbiecie wielbłąda lub była zajęta gotowaniem, przy czym żonę która nie odpowie na wezwanie swego męża tak, że kładzie się on spać zagniewany, przeklinają aniołowie, aż do rana (w innych narracjach: aż nie spełni ona swego obowiązku). Ramy niniejszego artykułu nie pozwalają jednak na szerszy opis tego zagadnienia.

<sup>39</sup> Tak np. w komentarzu, którego autorem jest Ibn Kathir. Komentarz dostępny 10 października 2023 r. pod adresem: <https://quran.com/23:1/tafsirs/en-tafisr-ibn-kathir>.

cztery w jednym czasie, zaś liczba dozwolonych mu niewolnic jest nieograniczona<sup>40</sup>. Powodem dla którego dana niewolnica jest muzułmaninowi dozwolona, jest jego status właścicielski, wynikający z tego, że zapłacił, aby ją kupić albo że walczył w imię Allaha i zdobył ją jako łup wojenny<sup>41</sup>. Co więcej, może on legalnie współżyć nawet z tą niewolnicą, która jest mężatką i to niemalże na oczach jej męża, jeśli jest on także stał się jego niewolnikiem (zdaniem autora trudno w tym kontekście mówić o czym innym, niż o gwałcie z wyjątkowym udręceniem ofiary). Wszyscy muzułmańscy uczeni są ponadto zgodni co do tego, że muzułmanin nie musi być żonaty, aby wejść w posiadanie niewolnicy „którą posiadała jego prawica” i współżyć z nią pod wskazanymi wyżej warunkami, a gdyby był on żonaty nie potrzebuje też zgody żony (żon) na współżycie z niewolnicą. Na marginesie można zauważyć, że nawet ewentualna, późniejsza konwersja takiej niewolnicy na islam nie powoduje automatycznie jej uwolnienia<sup>42</sup>.

---

<sup>40</sup> Tak np. w komentarzu, którego autorem jest Ibn Abbas str. 434. Komentarz dostępny 10 października 2023 r. pod adresem: <https://riscsc.jo/wp-content/uploads/2018/11/Tafsir-Ibn-Abbas-ebook.pdf>

<sup>41</sup> Ograniczenie to nie dotyczyło samego Mahometa, który współżył ze swoją niewolnicą Marią Koptyjką, chociaż nie miał do tego prawa, ponieważ niewolnica ta została mu darowana (wysłana do niego), nie zaś zakupiona lub schwytana, jako łup wojenny, ani też nie była dzieckiem już posiadanej przez niego niewolnicy. Zostało mu to wypomniane, po tym, jak odwiedził swoją żonę Hafsę bint Umar/Omar (Ḥafṣah b. ‘Umar), gdzie jej służącą była niewolnica Maria Koptyjka (Māriyah al-Qibṭiyyah), będąca atrakcyjną kobietą, na którą zwrócił on uwagę. Mahomet wysłał wówczas Hafsę do jej ojca Umara (Omara), przekonując ją, że ten chce się z nią widzieć. Hafsa, gdy dowiedziała się od ojca, że ten bynajmniej się jej nie spodziewał, nie pozostała u niego, ale wróciła do domu, gdzie zastała Mahometa w jej własnym łóżku z niewolnicą Marią w niedwuznaczonej sytuacji. Wpadła we wściekłość, a Mahomet obiecał, że więcej tego nie robi, byle tylko Hafsa nie ujawniła nikomu tej tajemnicy. Mahomet nie dotrzymał jednak słowa, zaś Hafsa, która pozostawała wraz z Aiszą w tej samej z dwóch konkurencyjnych frakcji żon, wszystko jej opowiedziała i tajemnicę tą poznały także inne żony. Obrażone żony dały Mahometowi odczuć, że nie aprobują jego zachowania wywołując tzw. incydent Al-Maghafir (Ḥafṣah i ‘Ā’isha umówiły się, że będą zgodnie twierdziły, iż oddech Mahometa ma nieprzyjemny zapach), a Aisza w rozmowie z nim ujawniła, że wie o wszystkim od Hafsy. Mahomet z kolei powiedział Hafsie, że to sam Allah objawił mu, iż ta wyjawiała jego tajemnicę i pod wpływem emocji, by ukarać żony (zapewne zgodne z werselem 34 sury 4 Koranu), złożył przysięgę, że nie będzie sypiał z żadną z nich przez miesiąc, a za namową Umara (Omara), rozważał nawet rozwód ze wszystkimi naraz. Jednak wówczas Allah przyszedł mu z pomocą „objawiając” wersety obecne w aktualnym Koranie w surze 66 (Zakazanie) w wersety 1-5, w których zezwala Mahometowi nie dotrzymywać złożonej obietnicy, karci jego żony, a jego samego upomina, że był dla siebie zbyt surowy i odmawiał sobie tego, co jest mu dozwolone. Mahomet recytując powyższe wersety wypowiedział przy tym podobne słowa, co Umar (Omar), doradzając mu rozwód ze wszystkimi żonami – gdyż wówczas Allah da mu żony lepsze od nich. W istocie Mahomet nie rozwiódł się ze wszystkimi żonami, chociaż jego otoczenie być może odniosło takie wrażenie (wskazuje na to np. narracja znajdująca się w zbiorze Sahih al-Bukhari w księdze 46, pod numerem 2468 na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 10 października 2023 r.), rozwiódł się on tylko z Hafsą, choć zaraz musiał przyjąć ją z powrotem (zdaniem autora było to dość oczywiste, gdyż Hafsa była córką jego mentora, późniejszego drugiego kalifa, będącego już wtedy zbyt ważną postacią, aby na dłuższą metę można było zachować się inaczej) – Mahomet poinformował, że w tej sprawie anioł Dżibril (Jibril) obwieścił mu wolę samego Allaha, aby przyjąć Hafsę z powrotem. Na marginesie można zauważyć, że część przekazów podaje, iż powyższe wypadki rozegrały się nie w kontekście Marii Koptyjki, a innej z kobiet – Zaynab bint Jahsh. Ramy niniejszej pracy nie pozwalają jednak na przybliżenie powyższej kwestii.

<sup>42</sup> Jak wskazuje komentarz do Koranu Adwa' al-Bayan fi Idah al-Qur'an bi-al-Qur'an, którego autorem jest Imam Muhammad al-Amin al-Shanqiti, prawa szariatu już ustanowionego nie można zastąpić prawami ustanowionymi później. Kiedy muzułmanie biorą jeńców wojennych, otrzymują prawo do zniewolenia ich na podstawie prawa Allaha, stwórcy wszystkiego, który jest najmądrzejszy i wszechwiedzący. Jeśli to prawo zostanie ustanowione, a niewolnik stanie się po tym muzułmaninem, jego prawo do uwolnienia się z niewoli z powodu islamu zostanie zastąpione prawem mudżahedinów, których prawo do zniewolenia go weszło w życie, zanim stał się muzułmaninem. Zrzeczenie się pierwszego prawa ze względu na drugie nie byłoby sprawiedliwe i właściwe.

Aby jednak współżycie z niewolnicą było zgodne z prawem Allaha, muzułmanin poza tym, że musi dopełnić powyższych formalności odnośnie określonego wejścia w jej posiadanie (zniewolić w czasie dżihadu lub kupić), musi także spełnić dodatkowe warunki.

### **Niewolnica spodziewająca się dziecka**

Odbywanie przez muzułmanina stosunku seksualnego z niewolnicą nie jest możliwe do czasu, gdy zostanie potwierdzone, że nie spodziewa się ona dziecka – jeśli okaże się, że niewolnica jest w ciąży, musi on poczekać ze współżyciem z nią, aż ta urodzi<sup>43</sup>, na co wskazuje szereg narracji, m.in. zawartych w zbiorze Sunan Abi Dawud: „Abu Sa’id Al Khudri przypisał Prorokowi następujące oświadczenie dotyczące jeńców wziętych do niewoli pod Atwas. Nie wolno współżyć z kobietą w ciąży do kiedy nie urodzi ona swego dziecka, a z niebędącą w ciąży przed wystąpieniem jednej miesiączki.”<sup>44</sup>, inny przekaz pochodzący z tego samego zbioru jest obszerniejszy: „Przekazał Ruwayfi’ ibn Thabit al-Ansari: Powinienem wam powiedzieć, co słyszałem, jak Wysłannik Allaha mówił w dzień Hunayn: Mężowi, który wierzy w Allaha i w Dzień Ostateczny, nie jest dozwolone podlewać swoją wodą tego, co inny zasiał swoją wodą (co oznacza stosunki z kobietami, które są w ciąży); nie jest dozwolone mężczyźnie wierzącemu w Allaha i Dzień Ostatni współżycie z pojmaną kobietą, dopóki nie będzie ona wolna od miesiączki; i nie jest zgodne z prawem człowiekowi wierzącemu w Boga i Dzień

---

W tym kontekście następuje powołanie się na werset 115 sury 6 Koranu: „Spełniło się słowo twego Pana w prawdziwości i sprawiedliwości. Nikt nie jest w stanie zmienić Jego słów. On jest Słyszający, Wszechwiedzący!”, gdzie „w prawdziwości” oznacza w tym, co Allah powiedział, a „w sprawiedliwości” oznacza w Jego orzeczeniach, bez wątpienia zaś sprawiedliwość obejmuje posiadanie niewolników i inne zasady wymienione w Koranie (Adwa’ al-Bayan, 3/389). Należy przy tym zauważyć, że sytuacja, w której uwolnienie niewolnicy staje się obligatoryjne, jest śmierć jej właściciela, o ile urodziła ona jego dziecko. Niewolnica, o ile nie zostanie wykupiona (lub sama się nie wykupi), może także uzyskać wolność wychodząc za mąż za swojego właściciela – w tej sytuacji muzułmanin nie musi ponosić kosztów oferowanego jej posagu (mahr), gdyż stanowi go jej własna wolność. Co ciekawe, istnieje pogląd muzułmańskich uczonych (Ibn Qudaamah, Al-Mughni czy Al-Qurtubi), stwierdzających na zasadzie konsensusu, iż muzułmanin nie może ważnie poślubić swojej niewolnicy, gdyż jego prawa pochodzące z własności przeważają nad jego prawami względem kobiety wynikającymi z kontraktu małżeńskiego, a silniejszych praw nie można łączyć ze słabszą w stosunku do nich umową. W tym kontekście prawo muzułmanina dotyczące poślubiania niewolnic wynikające z wersetu 25 sury 4 Koranu miałoby dotyczyć możliwości poślubiania cudzej, nie zaś własnej niewolnicy – aby zaś poślubić własną niewolnicę, musiałby ją najpierw wyzwolić.

<sup>43</sup> Jest to kolejny absurdalny i wybitnie niehumanitarny przepis muzułmańskiego prawa – odbywanie stosunków seksualnych w czasie ciąży byłoby dla kobiety (pomijając oczywiście traumę zniewolenia i zgwałceń) i dla jej dziecka względniejsze (zwłaszcza w pierwszych trymestrach ciąży), niż wymuszanie na niej współżycia w połogu. Zasadą jest przy tym, że muzułmanin może odbyć stosunek z dozwoloną mu kobietą która urodziła, po tym jak ta stanie się czysta, tj. kiedy ustanie krwawienie poporodowe (nifas), a kobieta wykona rytualną kąpiel (ghusl), przy czym krwawienie z dróg rodnych, które trwa dłużej, niż 40 dni, nie jest już uważane za krwawienie poporodowe.

<sup>44</sup> Hadis dostępny 11 października 2023 r. w zbiorze Sunan Abi Dawud, w księdze 12, pod numerem 2157. Hadis uznany za „prawdziwy” (Sahih), dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sunan Abi Dawud”.

Ostatni sprzedawać łup przed jego podziałem.”<sup>45</sup>. Narracja ta powtarzana jest także w zbiorze Jami` at-Tirmidhi<sup>46</sup> oraz hadisach należących do innych zbiorów<sup>47</sup>.

Zgodnie z ogólnymi zasadami wyrażonymi w Koranie, mężczyzna nie może współżyć z kobietą gdy ta menstruuje<sup>48</sup>. Sunna potwierdza to w przypadku właściciela niewolnicy, a ponadto zabrania także próby obejścia tej zasady wskazując, że właściciel niewolnicy nie tylko może odbyć z nią stosunku seksualnego podczas jej miesiączkowania, ani także oddać jej swojemu synowi w celu odbycia z nią stosunku: „Yahya przekazał mi to, co powiedział mu Malik, któremu przekazał to Yahya ibn Said, że Abu Nahshal ibn al-Aswad powiedział al-Qasimowi ibn Muhammadowi: „Widziałem moją niewolnicę niezakrytą w świetle księżyca, więc usiadłem na niej tak, jak mężczyzna siada na kobietę. Powiedziała, że ma miesiączkę, więc wstałem i już się do niej nie zbliżałem. Czy mogę ją oddać mojemu synowi, żeby odbył z nią stosunek?” Al-Qasim tego zabronił.”<sup>49</sup>.

Niezależnie zatem od tego, czy muzułmanin zdobył niewolnicę wskutek udziału w bitwie, czy poprzez zakup, nie jest dozwolone, aby odbył z nią stosunek, dopóki nie będzie można stwierdzić, że nie spodziewa się ona dziecka (przez co rozumie się wystąpienie u niej miesiączki) oraz podczas samej menstruacji.

### **Stosunek przerywany (‘azl) z niewolnicą**

Muzułmanin, który jest właścicielem niewolnika, może go w każdej chwili sprzedać. W interesie sprzedającego jest przy tym uzyskanie jak najlepszej ceny, co w przypadku niewolnic oznacza brak ciąży, gdyż wówczas korzystne zbycie będzie utrudnione (o ile w ogóle będzie ono możliwe), bowiem nabywca nie będzie mógł do porodu z nią współżyć. Może wówczas pojawić się próba połączenia współżycia z pojmaną niewolnicą, z jednoczesnym zachowaniem szans na jej lukratywną sprzedaż w przyszłości. Podobne cele stawiali sobie towarzysze zbrojnych wypraw Mahometa, a nadzieję na korzystną sprzedaż niewolnic upatrywali w stosowaniu *coitus interruptus* podczas współżycia z nimi, niepokoił ich jednakże tym, czy praktyka stosunku przerywanego (‘azl) jest w tej sytuacji dozwolona. Przekazy Sunny

---

<sup>45</sup> Hadis dostępny 11 października 2023 r. w zbiorze Sunan Abi Dawud, w księdze 12, pod numerem 2158. Hadis uznany za „dobry” (Hasan), dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sunan Abi Dawud”.

<sup>46</sup> Hadis dostępny 11 października 2023 r. w zbiorze Jami` at-Tirmidhi, w księdze 21, pod numerem 1564. Hadis uznany za „dobry” (Hasan) dostępny jest na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Jami` at-Tirmidhi”.

<sup>47</sup> Hadisy o podobnej treści znajdują się w zbiorze Mishkat al-Masabih, w księdze 13, pod numerem 3338, czy w zbiorze Bulugh al-Maram w księdze 8 pod numerem 185 i dostępne są na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Mishkat al-Masabih” oraz „Bulugh al-Maram”. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>48</sup> Wskazuje na to werset 222 sury 2 (Krowa).

<sup>49</sup> Hadis zawarty w zbiorze Muwatta Malik, w księdze 28, pod numerem 37, dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Muwatta Malik”. Dostęp: 11 października 2023 r.

są zgodne, że muzułmanie stosowali za czasów Mahometa *coitus interruptus*<sup>50</sup> – w tym także jako sposób na zapobieganie ciąży u schwytanych niewolnic: „Abu Sirma rzekł do Abu Sa'id al Khadri: „O Abu Sa'id, czy słyszałeś, jak Wysłannik Allaha wspomniał o al-'azl?” Odpowiedział: Tak i dodał: „Wybraliśmy się z Wysłannikiem Allaha na wyprawę do Bi'l-Mustaliq i wzięliśmy do niewoli kilka znakomitych Arabek; i pragnęliśmy ich, bo cierpieliśmy z powodu braku naszych żon, (ale jednocześnie) pragnęliśmy także otrzymać za nie okup. Postanowiliśmy więc odbyć z nimi stosunek seksualny, ale stosując 'azl (wycofywanie męskiego narządu płciowego przed wypuszczeniem nasienia, aby uniknąć poczęcia). Ale powiedzieliśmy: Dokonujemy tego czynu, podczas gdy Wysłannik Allaha jest wśród nas; dlaczego go nie zapytać? Zapytaliśmy więc Wysłannika Allaha, a on odpowiedział: „Nie ma znaczenia, jeśli tego nie zrobicie, gdyż każda dusza, która ma się narodzić aż do Dnia Zmartwychwstania, narodzi się.””<sup>51</sup>. Podobny przekaz znajduje w innej narracji o najwyższej wiarygodności: „Muhairiz powiedział: „Wszedłem do meczetu i zobaczyłem tam Abu Sa'ida Al Khudriego. Usiadłem z nim i zapytałem o wycofywanie penisa (w trakcie stosunku). Abu Sa'id powiedział: Wybraliśmy się z Apostołem Allaha na wyprawę do Banu Al Mustaliq i wzięliśmy do niewoli kilka arabskich kobiet. Pragnęliśmy tych kobiet, ponieważ cierpieliśmy z powodu braku naszych żon, a że chcieliśmy też okupu, więc zamierzaliśmy wyciągać penisa (podczas stosunku z niewolnicami). Ale zadaliśmy sobie pytanie: „Czy możemy wycofywać penisa, gdy Apostoł Allaha jest wśród nas, zanim go o to zapytamy? Zapytaliśmy go więc o to. Powiedział: „nie ma znaczenia, jeśli tego nie uczynicie, gdyż jeśli dusza ma się narodzić aż do Dnia Zmartwychwstania to się narodzi.””<sup>52</sup>.

Powyższe przekazy wskazują wyraźnie, że powodem zniewolenia pojmanych kobiet była chęć zysku, tj. sprzedaży po seksualnym wykorzystaniu, nie zaś inne motywy np. chęć ochrony ich przed nędzą<sup>53</sup>. Co więcej, przekazy Sunny są zasadniczo zgodne co do tego,

---

<sup>50</sup> Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1440 a i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Tożsamy przekaz dostępny jest w tej samej księdze tego zbioru pod numerem 1440b. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>51</sup> Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1438a i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Hadis o podobnej treści znajduje się w tej samej księdze powyższego zbioru pod numerem 1438b. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>52</sup> Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sunan Abi Dawud, w księdze 12, pod numerem 2172. Hadis uznany za „prawdziwy” (Sahih) dostępny jest na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sunan Abi Dawud”. Hadis o podobnej treści znajduje się w zbiorze Muwatta Malik w księdze 29 pod numerem 95 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Muwatta Malik”. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>53</sup> Podobną argumentację zawierają podejmowane niekiedy współcześnie próby usprawiedliwiania norm prawa szariatu dotyczących niewolnictwa. Wprawdzie popadnięcie przez te kobiety w skrajną nędzę byłoby niemal nieuchronne, gdyby po zabiciu ich ojców, mężów i braci nie mogły one wrócić do swego plemienia, jak jednak wynika z powyższej narracji, muzułmanie nie mieli zamiaru otaczać ich opieką, tylko sprzedać – najprawdopodobniej zresztą ich dalszym krewnym lub plemieniu, z którego pochodziły, gdyż wówczas perspektywa otrzymania potencjalnie najkorzystniejszej ceny byłaby bardziej prawdopodobna.

że Mahomet zabronił im stosunku przerywanego (a przynajmniej nie polecił tego sposobu), gdyż jeżeli dziecko z woli Allaha miało zaistnieć, to żadna forma zapobiegania ciąży miała nie być skuteczna<sup>54</sup>. W tym kontekście należy zauważyć, iż narracje zawarte w zbiorze Sahih Muslim, drugim pod względem wiarygodności i autentyczności zbiorem hadisów<sup>55</sup>, wskazują, że Mahomet albo niechętnie odnosił się do stosunku przerywanego<sup>56</sup> albo wręcz zabraniał muzułmanom jego stosowania<sup>57</sup>, rzadko kiedy spotkać można narrację, w której odnosiłby się informacji o stosowaniu tej praktyki obojętnie<sup>58</sup>, a tylko raz, by odniósł się do niej pobłaźliwie, choć i tu kontekstem była ciąża niewolnicy<sup>59</sup>. Powodem zakazywania muzułmanom stosowania

---

<sup>54</sup> W tym kontekście częstokroć podawane jest wyjaśnienie, iż stosunek przerywany niczego nie zmienia, gdyż jeśli Allah zdecyduje o narodzinach dziecka, nasienie wypłynie do pochwy kobiety, zanim mężczyzna się o tym dowie, gdy zaś Allah zdecyduje, że dziecko się nie urodzi, nawet pełen wytrysk nasienia do pochwy kobiety nie jest w stanie tego w żaden sposób zmienić.

<sup>55</sup> Hadisy ze zbiorów, których autorem jest Al-Bukhari lub Muslim są powszechnie uważane za prawdziwe i całkowicie wiarygodne, składają się bowiem wyłącznie z autentycznych i niepodważalnych przekazów, zwłaszcza zbiór tego pierwszego uznawany jest powszechnie za arcydzieło, ustępujące jedynie Koranowi (złożenie przez muzułmanina przysięgi na zbiór, którego autorem jest Al-Bukhari ma prawie taką samą wagę i znaczenie, jak złożenie przysięgi na Koran). Dlatego też obaj autorzy nazywani są „Sahih”, czyli „prawowierny” lub „autentyczny”, a ich zbiory hadisów funkcjonują jako „Sahih Bukhari” i „Sahih Muslim”, tj. zbiory przekazów, co do których nie ma możliwości sporu, czy zakwestionowania ich treści, bowiem narracje z nich pochodzące zawsze są prawdziwe i wiarygodne (tj. „Sahih”). Zbiory pozostałych czterech autorów (Abi Dawud, An-Nasa’i, At-Tirmizi czy Ibn Majah) są również uznawane za zasadniczo wiarygodne źródła, jednak niekiedy pewne przekazy w nich zawarte mogą być uznane za wątpliwe, dlatego ocenia się je pod względem wiarygodności uznając je np. za w pełni autentyczne (Sahih) lub do najmniej dobre i wiarygodne (Hasan) albo słabe (Da’if), kiedy nie ma pewności czy osoby wskazywane w łańcuchu narratorów danego hadisu istotnie mogły się spotkać i przekazać sobie daną narrację. Więcej na temat stopniowania wiarygodności narracji w: A. Knych. *Kara za kradzież w klasycznym prawie islamu (prawie szariatu)*, s. 25-26. Opracowanie dostępne 11 października 2023 r. pod adresem:

<https://repozytorium.uni.wroc.pl/Content/133952/download/>

<sup>56</sup> „Abu Sa’id al-Khudri przekazał: Wspomniano o al-‘azl w obecności Wysłannika Allaha, po czym on zapytał: Dlaczego ktokolwiek z was to praktykuje? (Nie powiedział: Nikt z was nie powinien tego robić), gdyż nie ma duszy stworzonej, której stwórcą nie byłby Allah.”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1438j i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. W innym przekazie Mahomet naucza, że muzułmanie nie muszą stosować stosunku przerywanego, gdyż nic złego się nie stanie, jeśli ich niewolnice zajądą w ciążę, gdy Allah tak postanowił: „Abu Sa’id al-Khudri (został zapytany, czy sam to usłyszał), na co odpowiedział: Tak. (Słyszałem), jak Apostoł Allaha mówił: Nie ma niczego złego, jeśli nie będziecie tego praktykować, gdyż (narodziny dziecka) są czymś zarządzonym (przez Allaha).”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1438d i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Podobna narracja zawarta jest w hadisach pochodzących z tej samej księgi powyższego zbioru ujętego pod numerem 1438e oraz pod numerami 1439a i 1439c. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>57</sup> „Abu Sa’id al-Khudri przekazał, że Wysłannik Allaha został zapytany o „azl”, po czym odpowiedział: Nie stanie się nic złego, jeśli tego nie zrobicie, ponieważ to (narodziny dziecka) jest czymś nakazanym. Muhammad (jeden z narratorów) powiedział: (Słowa) La ‘alaykum (nie stanie się nic złego) oznaczają jego Zakaz.”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1438f i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>58</sup> „Abu Sa’id al-Khudri przekazał, że Wysłannika Allaha zapytano o ‘azl, po czym odpowiedział: Dziecko nie bierze się tylko z cieczy (nasienia) i kiedy Allah zamierza stworzyć cokolwiek, nic nie może temu zapobiec (zaistnieniu).”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1438k i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Podobne przekazy dostępne są w tej samej księdze tego zbioru pod numerem 1438l i 1438c. Inne przekazy o zbliżonej treści znajdują się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1440a i 1440b. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>59</sup> „Jabir przekazał, że do Wysłannika Allaha przyszedł mężczyzna i powiedział: Mam niewolnicę, która jest naszą służącą i nosi dla nas wodę. Współżyję z nią, ale nie chcę, żeby poczęła. Powiedział: Stosuj ‘azl, jeśli tak ci się to

stosunku przerywanego (które jedynie zmniejszają prawdopodobieństwo ciąży) był fakt, iż Mahomet uważał, że nic złego się nie stanie, jeśli niewolnica zajdzie w ciążę, gdy Allah tak postanowi, o czym wspomina np. następujący przekaz: „Abu Sa'id al-Khudri przekazał, że wspomniano o 'azl w obecności Wysłannika Allaha, po czym powiedział on: Dlaczego to praktykujecie? Powiedzieli: Jest mężczyzna, którego żona musi karmić dziecko piersią, i jeśli będzie on miał z nią stosunek (może ona począć), co mu się nie podoba, i jest inny człowiek, który ma niewolnicę i ma z nią stosunek seksualny, ale nie chce, by ona poczęła, by nie została Umm Walad<sup>60</sup>, po czym on (Prorok) powiedział: Nie ma niczego złego, jeśli nie będziecie tak robić, gdyż (narodziny dziecka) są czymś z góry ustalonym. Ibn 'Aun powiedział: Wspomniałem o tym hadisie Hasanowi, a on powiedział: Na Allaha (wydaje się), jakby była w nim nagana (za 'azl).”<sup>61</sup>.

Zgodnie ze stopniowaniem wiarygodności i autentyczności przekazów znajdujących się w zbiorach różnych autorów, rozstrzygające – w przypadku ewentualnych wątpliwości w tym zakresie – powinny być przekazy pochodzące z najwyżej ocenianego pod względem autentyczności i wiarygodności zbioru tj. Sahih Bukhari: „Przekazał Abu Sa'id Al-Khudri: że kiedy siedział z Wysłannikiem Allaha, powiedział: „O Wysłanniku Allaha! Otrzymaliśmy pojmane kobiety jako naszą część łupu i interesują nas ceny za nie. Jaka jest twoja opinia na temat stosunku przerywanego?” Prorok powiedział: „Czy naprawdę to robicie? Lepszym jest dla was, abyście tego nie robili. Żadna dusza, tylko ta, którą Allah przeznaczył do istnienia, na pewno powstanie.””<sup>62</sup> lub w innej narracji: „Przekazał Ibn Muhairiz: Wszedłem do meczetu i zobaczyłem tam Abu Sa'ida Al-Khudriego, usiadłem obok niego i zapytałem go o Al-Azl (tj. stosunek przerywany). Abu Sa'id powiedział: „Wyruszyliśmy z Wysłannikiem Allaha na

---

podoba, ale to, co zostało jej postanowione, spotka ją. Osoba ta pozostała z tyłu (przez jakiś czas), a potem przyszła i powiedziała: Dziewczyna zaszła w ciążę, po czym powiedział: Mówiłem wam, że to, co zostało dla niej postanowione, spotka ją.”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1439a i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>60</sup> Tytułem „Umm al-Walad” (أم ولد), określa się nałożnicę będącą niewolnicą swojego właściciela, któremu urodziła jego dziecko.

<sup>61</sup> Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1438g i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Podobna narracja zawarta jest w hadisie pochodzącym z tej samej księgi powyższego zbioru ujętego pod numerem 1438h i 1438i. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>62</sup> Hadis znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 34, pod numerem 2229 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 11 października 2023 r.

Podobna narracja w brzmieniu: „Przekazał Abu Sa'id Al-Khudri: Otrzymaliśmy niewolnice jako łup wojenny i wykonywaliśmy z nimi coitus interruptus. Zapytaliśmy o to Wysłannika Allaha, a on odpowiedział: „Czy naprawdę to robicie?” trzykrotnie powtarzając pytanie: „Nie ma duszy, która jest przeznaczona do istnienia, a która nie powstanie do Dnia Zmartwychwstania”.”, znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 67, pod numerem 5210 i jest dostępna na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 11 października 2023 r.

Ghazwa<sup>63</sup> z Banu Al-Mustaliq i wzięliśmy jeńców, spośród których to jeńców arabskich pragnęliśmy kobiet, a celibat stał się dla nas trudny i ogromnie chcieliśmy odbywać stosunek przerywany. Więc kiedy powzięliśmy zamiar odbywania stosunku przerywanego, powiedzieliśmy: „Jak możemy odbyć stosunek przerywany, zanim zapytamy Wysłannika Allaha, który jest obecny wśród nas?” Zapytaliśmy (go) o to, a on odpowiedział: „Lepiej dla was, abyście tego nie robili, bo jeśli jakakolwiek dusza (aż do Dnia Zmartwychwstania) jest przeznaczona do istnienia, będzie istnieć”.<sup>64</sup> oraz w przekazie: „Przekazał Abu Sa'id Al-Khudri: że podczas bitwy z Bani Al-Mustaliq oni (muzułmanie) schwytali kilka kobiet i zamierzali odbyć z nimi stosunki seksualne bez ich zapładniania. Zapytali więc Proroka o stosunek przerywany. Prorok powiedział: „Lepiej tego nie róbcie, gdyż Allah napisał, kogo ma stworzyć, aż do Dnia Zmartwychwstania”. Qaza'a powiedział: „Słyszałem, jak Abu Sa'id mówił, że Prorok powiedział: „Żadnej duszy nie jest postanowione by została stworzona, lecz Allah ją tworzy”.<sup>65</sup>, bądź w następującej narracji: „Przekazał Ibn Muhairiz: Spotkałem Abu Sa'ida i zapytałem go o stosunek przerywany. Abu Sa'id powiedział: „Udaliśmy się z Apostołem Allaha na Ghazwa do Bani Al-Mustaliq i schwytaliśmy nieco Arabów jako jeńców, a długa rozłąka z naszymi żonami bardzo nas uciskała i chcieliśmy praktykować stosunek przerywany. Zapytaliśmy Wysłannika Allaha (czy jest to dozwolone), a on odpowiedział: „Lepiej dla was, żebyście tego nie robili. Żadna dusza (tylko ta, o której Allah zdecydował) o przeznaczeniu do istnienia aż do Dnia Zmartwychwstania, na pewno zaistnieje.”<sup>66</sup>.

Ponieważ, jak wynika z powyższych przekazów, zasadniczo nie aprobujących stosowania, przez muzułmanów stosunku przerywanego, ich niewolnice były narażone nie tylko na traumę zniewolenia i wymuszonego współżycia, ale też na zajście w ciążę, co jak się wydaje musiało być dość częste, bowiem według przekazów Sunny, niewolnice zachodziły w ciążę nawet przy stosowaniu przez ich właścicieli *coitus interruptus*<sup>67</sup>. Stosowany przy tym stosunek przerywany nie miał w założeniu służyć ograniczeniu traumy zniewolonej kobiety,

---

<sup>63</sup> Wyprawa w ramach zbrojnego dżihadu, w której osobiście uczestniczył (a nie tylko inspirował) Mahomet.

<sup>64</sup> Hadis znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 64, pod numerem 4138 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>65</sup> Hadis znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 97, pod numerem 7409 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>66</sup> Hadis znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 49, pod numerem 2542 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 11 października 2023 r.

<sup>67</sup> „Jabir b. ‘Abdullah przekazał, że pewna osoba zapytała Wysłannika Allaha, mówiąc: Mam niewolnicę i stosuję z nią ‘azl, po czym Wysłannik Allaha powiedział: „To nie może przeszkodzić temu, co postanowił Allah”. Następnie ta osoba przyszła (po pewnym czasie) i powiedziała: Wysłanniku Allaha, niewolnica, o której z tobą mówiłem, poczęła, po czym Wysłannik Allaha powiedział: Jestem sługą Allaha i Jego Wysłannikiem.”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 16, pod numerem 1439b i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Podobna narracja zawarta jest w hadisie pochodzącym z tej samej księgi powyższego zbioru ujętego pod numerem 1439a i 1439c. Dostęp: 11 października 2023 r.

a zmierzał do osiągnięcia lepszej ceny przy jej odsprzedaży. Mimo, iż krzywda schwytych kobiet była oczywista, a sprawcy kierowali się przy tym niskimi pobudkami (chęć korzystnego sprzedania niewolnicy po jej uprzednim seksualnym wykorzystaniu), nie zostały jednak wprowadzone żadne normy, mające mitygować muzułmanów lub w czymkolwiek złagodzić los ich niewolnic.

### **Prostyтуowanie niewolnic**

Muzułmanin poza wykorzystywaniem seksualnym niewolnicy lub zmuszaniem jej do pracy, potencjalnie ma także prawo czerpać dochody z jej prostytuowania. W surze 24 (Światło) w wersecie 33 znajduje się bowiem norma, której interpretacja potencjalnie pozwala muzułmaninowi na prostytuowanie należących do niego niewolnic: „I niech starają się żyć we wstrzeźliwości ci, którzy nie mają możliwości małżeństwa, aż wzbogaci ich Bóg Swoją łaską. A tych spośród waszych niewolników, którzy starają się o zapis wyzwolenia – wyzwólcie, jeśli wiecie, że w nich jest jakieś dobro; i dajcie im z majątku Boga to, czym On was obdarzył. I nie przymuszajcie waszych niewolnic do prostytucji – jeśli one chcą żyć w czystości – w poszukiwaniu przypadkowych korzyści w życiu na tym świecie. A jeśli kto je zmusi... – to przecież Bóg, ze względu na ich zmuszenie, będzie Przebaczający, Litościwy!”<sup>68</sup>.

Z treści powyższego wersetu wynika – w kontekście niewolnic – iż autor Koranu dopuszcza ich prostytuowanie przez aktualnego właściciela, pod warunkiem, że wyrażą na to zgodę (lub nie wyrażą sprzeciwu). Abstrahując od tego, co oznaczałaby w tym przypadku „zgoda” i czy niewolnica miała praktyczną możliwość jej wyrażenia i uniknięcia prostytuowania, należy zauważyć, że autor Koranu, jakby przewidując rozwój wypadków, natychmiast oświadcza, że w przypadku zmuszenia niewolnicy przez muzułmanina do prostytucji, nie ponosi ona w oczach Boga winy, ze względu na fakt działania pod przymusem. Trudno natomiast na podstawie samej treści powyższego wersetu jednoznacznie określić, czy koraniczny *passus* mówiący o tym, że Bóg będzie przebaczący i litościwy odnosi się (jak wynikałoby z kontekstu) wyłącznie do niewolnicy, czy może obejmować kogoś jeszcze, np. muzułmanina zmuszającego ją do prostytucji lub jej klienta. Treść wersetu wydaje się natomiast jasno wskazywać, że niezależnie od tego, czy niewolnica się „zgadza”, czy też zostaje do prostytucji zmuszona, w obu przypadkach wynagrodzenie za nierząd pobierałby jej muzułmański właściciel („poszukujący przypadkowych korzyści w życiu na tym świecie”).

Komentarz do powyższego wersetu, którego autorem jest Ibn Kathir doradza cierpliwość tym muzułmanom, którzy ze względów finansowych nie mogą zawrzec

---

<sup>68</sup> *Koran*, sura 24, werset 33. *Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego*, PIW, Warszawa 1986.

małżeństwa, przy czym odradza poślubienie niewolnicy, gdyż jej potomstwo również będzie niewolnikiem należącym do właściciela niewolnicy. W odniesieniu do prostytuowania niewolnic, komentarz wskazuje na zakaz zmuszania ich do tej działalności, podając przyczynę „objawienia” tego wersetu postać ‘Abdullaha bin Ubayy bin Salula, który był właścicielem niewolnic, które zmuszał do prostytucji aby czerpać korzyści z odbieranego im wynagrodzenia oraz by dzieci, które w wyniku tego urodzą, podnosiły jego status<sup>69</sup>. Komentarz podaje, że według jednego z przekazów niewolnica, którą 'Abdullah bin Ubayy bin Salul, zmuszał do prostytucji miała na imię Mu'adhah, a innego, że Musaykah, zaś według kolejnej narracji dwaj mężczyźni zmuszali dwie swoje niewolnice do prostytucji z których jedna nazywała się Musaykah i należała do jednego Ansarów<sup>70</sup>, a jej matka o imieniu Umaymah, należała do Abdullaha bin Ubayya. Kobiety te poskarżyły się Mahometowi, a ten wyrecytował werset zabraniający zmuszania ich do prostytucji, co narażałoby je na popełnianie cudzołóstwa (Zina)<sup>71</sup>. Komentarz precyzuje, że powyższe obowiązuje, gdy niewolnice chcą zachować czystość, co ma miejsce w przypadku większości niewolnic. Komentarz przytacza także przekazy Sunny, zgodnie z którymi Mahomet uznał zarobki osoby stawiającej bańki, sprzedającej psa<sup>72</sup> oraz prostytutki są niegodziwe oraz inny, w którym zabronił on zarabiania pieniędzy przez prostytutkę, wróżbitę osobę stawiającą bańki, czy sprzedającej psa. Z kolei odnosząc się do zmuszania niewolnicy do prostytucji komentarz wskazuje, że Allah jest przebaczący i litościwy, a ich grzech spadnie na tego, który ich do tego zmusił<sup>73</sup>.

Ibn Abbas w swoim komentarzu, w odniesieniu do zmuszania niewolnic do prostytucji, powołuje się na przekaz dotyczący ludzi dopuszczających się tego procederu, w który zaangażowany był m.in. Abdullah Ibn Ubayy, a którzy to zmuszali swoje niewolnice do cudzołóstwa, żeby na nich zarobić, a przy tym posiadać więcej niewolników w wyniku urodzenia przez nich dzieci, wskazując, że Allah zabronił im tego i zakazał zmuszania niewolnic do rozpusty, by mogli oni szukać przyjemności z życia na tym świecie, (tj. z tego, co

---

<sup>69</sup> Zgodnie z prawem szariatu dzieci niewolnicy stają się również niewolnikami i należą do jej właściciela.

<sup>70</sup> Mieszkańców Medyny.

<sup>71</sup> Jako, że każda z nich odbywałaby stosunek seksualny z mężczyzną nie będącym ani jej mężem, ani właścicielem.

<sup>72</sup> Pies w islamie jest uważany za zwierzę nieczyste, w tym kontekście można wspomnieć o przekazach Sunny, zgodnie z którymi Mahomet twierdził, że każdy czarny pies to diabeł, nakazał nawet zabicie wszystkich psów, ale po protestach lokalnej społeczności wyłączył z tego nakazu psy używane przez ludzi np. psy myśliwskie czy pasterskie.

Co ciekawe, zawarty w Biblii zakaz dotyczący „zapłaty dla psa”, znajdujący się w Księdze Powtórzonego Prawa w rozdziale 23, werset 18-19, dotyczy pogańskiej męskiej prostytucji świątynnej: „Nie będzie nierządnic sakralnej wśród córek Izraela ani mężczyzn uprawiających nierząd sakralny wśród synów Izraela. Nie zaniesiesz do domu Pana, Boga twego, zarobku nierządnic, jak i „zapłaty dla psa” jako rzeczy ofiarowanej ślubem. Tak jednym, jak i drugim brzydzi się Pan, Bóg twój.”.

<sup>73</sup> Komentarz dostępny 12 października 2023 r. pod adresem: <https://quran.com/24:33/tafsirs/en-tafisr-ibn-kathir>.

zarabiają jako prostytutki, a także z dzieci, które rodzą), jeśli niewolnice chcą zachować czystość. W przypadku, gdy zostaną zmuszone, to po odbyciu przez nie pokuty, Allah będzie przebaczący i okaże im miłosierdzie po śmierci<sup>74</sup>.

Z kolei Tafsir al-Jalalayn tłumaczy sens tego wersetu w taki sposób, że muzułmanie nie mogą zmuszać swoich niewolnic, służebnic do prostytucji, rozpusty, jeśli te pragną zachować czystość, aby się od tego powstrzymać (przy czym owo „pragnienie” jest przyczyną (aktu) „przymusu”, tak że wypowiedź ta właściwie nie jest warunkowa), aby poprzez taki przymus szukać przemijających rzeczy z życia tego świata. Komentarz wskazuje, że werset ten został „objawiony” w odniesieniu do historii, w której uczestniczył ‘Abd Allāh b. Ubayy, który to zmuszał swoje niewolnice do zarabiania pieniędzy poprzez cudzołóstwo. Komentarz precyzuje też, że gdyby ktoś zmuszał niewolnice do prostytucji, to jest pewne, że Allah będzie miłosierny i przebaczy owym niewolnicom<sup>75</sup>.

Można zatem zauważyć, że jedynie Tafsir al-Jalalayn jest zdania, iż powyższy werset zawiera wypowiedź, która nie jest warunkowa. Wydaje się, że stoi on zatem na stanowisku, iż prostytuowanie niewolnic jest ogólnie zakazane. Gdyby tak jednak było w istocie, powyższy koraniczny werset zawierałby tylko zakaz prostytucji w ogóle. Tymczasem zawiera on zastrzeżenie „jeżeli chcą zachować czystość”, co zdaniem autora przemawia za tym, że powyższa norma zawiera tryb warunkowy. Niewątpliwie można przyjąć za pewnik, iż żadna z niewolnic nie chciałaby być z własnej woli prostytuowana, jednak gdyby autor Koranu zmierzał do ich pełnej ochrony, nie było by w nim w ogóle mowy o „zmuszaniu” (by nie kreować możliwości prostytuowania niewolnicy „dobrowolnie”), a powyższy werset posiadałby – zdaniem autora – zupełnie inne brzmienie, np.: „Zakazane jest wam, by te, które posiada wasza prawica, były prostytutkami”, być może poparte jeszcze sankcją w życiu doczesnym lub przyszłym dla muzułmanina, którego niewolnica dokonałaby takiego czynu. Byłyby one wówczas – w tym zakresie – zrównane z kobietami wolnymi. Tak się jednak nie stało. Być może przyczyną takiego stanowiska jest fakt, iż autor (a właściwie autorzy<sup>76</sup>) komentarza uważa, że wszystkie niewolnice, które są zmuszane do prostytucji nie chcą tego robić, co byłoby jednak dość oczywiste, bowiem na tym właśnie polega przymus. Nie dotyczy on tej, która się „zgadza” (cokolwiek można by powiedzieć o dobrowolności tego aktu

---

<sup>74</sup> Komentarz dostępny 12 października 2023 r. pod adresem: <https://rissc.jo/wp-content/uploads/2018/11/Tafsir-Ibn-Abbas-ebook.pdf>.

<sup>75</sup> Tafsir al-Jalalayn. *Great Commentaries on the Holy Qur'an*. Translated by Feras Hamza, s. 330. Komentarz dostępny 12 października 2023 r. pod adresem: <https://rissc.jo/tafsir-al-jalalayn/> lub 12 października 2023 r. pod adresem: [https://www.altafsir.com/Books/Al\\_Jalalain\\_Eng.pdf](https://www.altafsir.com/Books/Al_Jalalain_Eng.pdf) s. 395.

<sup>76</sup> Tafsīr al-Jalālayn (تفسير الجلالين) to inaczej „Tafsir dwóch Dżalali”.

„zgody”), bo wtedy przymus nie ma racji bytu. Skoro istnieje zastrzeżenie możliwości istnienia ewentualnej „zgody”, werset ten zdaniem autora nie może nie być warunkowy. Nawet w przypadku pozostawania wątpliwości, rozstrzygającym w tej mierze powinno być stanowisko dwóch pierwszych komentatorów, zwłaszcza zdanie Ibn Abbasa, którzy możliwość, że niewolnica nie chce zachowywać swej czystości, dopuszczają. Skoro zatem nie byłoby w danym wypadku „przymusu” ze strony muzułmanina, wydaje się, że koraniczny zakaz wskazany w powyższym wersecie nie obejmowałby zakazu prostytucji w sytuacji, gdy niewolnica nie byłaby zainteresowana zachowaniem czystości. Zdaniem autora, Ibn Abbas oraz Ibn Kathir dokonując egzegezy powyższego wersetu dopuszczają zatem, by niewolnica była prostytutką, jeśli nie dąży ona do zachowania czystości, zaś Tafsir al-Jalalayn uważa, że zasadniczo niewolnice chcą zachować czystość, ale jeżeli są zmuszane do prostytucji przez swoich właścicieli, to w tej sytuacji Allah im przebaczy.

Tytułem dygresji można by w tym miejscu postawić pytanie, czy skoro niewolnica zmuszona do prostytucji zyskuje przebaczenie Allaha, to czy realizuje się ono dopiero w zaświatach, czy jeszcze na ziemi, a wobec tego, czy powinna być ona ukarana za cudzołóstwo – w wymiarze połowy kary należnej kobiecie wolnej za ten czyn, zgodnie koranicznym werselem 25 sury 4 (Kobiety) – czy też nie powinna zostać ukarana w ogóle – ze względu na wywarty na nią przymus. Inną ciekawą kwestią byłoby to, komu mogłaby ona świadczyć usługi seksualne. Biorąc pod uwagę, iż muzułmanin może legalnie odbywać stosunki seksualne z żoną (żonami) oraz z należącymi do niego niewolnicami, to prostytutka (pomijając kwestię „małżeństwa mu’ta”) nie wchodzi w zakres dozwolonych mu kobiet. Skoro zatem muzułmanin zgodnie np. z wersetami 5-7 sury 23 Koranu ryzykowałby karę za popełnienie cudzołóstwa w przypadku stosunku seksualnego z inną kobietą, niż żona (żony) i niewolnica (np. schwytana podczas dżihadu przeciw innowiercom), zaś w przypadku niewolnicy (jeśli ta nie chciałaby zachowywać czystości), Koran zdaje się dopuszczać jej prostytuowanie, to logicznym rozwiązaniem w tej sytuacji, zdaniem autora, byłoby, aby jej klientami mogli być zasadniczo nie-muzułmanie (choć w praktyce być może byłoby to możliwe także i w przypadku muzułmanów, jako, że zdaniem autora wydaje się, że niewolnica nie musiałaby upewniać się, czy jej klient nie jest muzułmaninem, gdyż w tym przypadku istniałoby zapewne domniemanie, że jest on innowiercą<sup>77</sup>). Ramy niniejszego artykułu nie pozwalają jednak na udzielenie odpowiedzi na powyższe pytania.

---

<sup>77</sup> Wydaje się, że sytuacja ta przypominałaby trochę przytaczaną niekiedy w odniesieniu do prostytucji, czyli tzw. „małżeństw tymczasowych” (gdzie istnieje domniemanie stanu wolnego zawierającej tą umowę kobiety) historię, w której mężatka zawarła małżeństwo mu’ta z muzułmaninem, a ten zapytał ją w trakcie jego trwania, czy jest

Przekazy Sunny podchodzą do tej kwestii podobnie, choć częściowo odmiennie od Koranu. Wszystkie z nich wskazują, iż przyczyną „objawienia” zakazującego tej praktyki wersetu był ‘Abdullah b. Ubayy b. Salul (a właściwie sytuacja, w której znalazł się wówczas Mahomet), podają także, że Mahomet zabraniał tak zmuszania niewolnic do prostytucji, o ile te chciałyby zachować czystość<sup>78</sup> (co jest powtórzeniem normy wynikającej z Koranu), jak i odbierania prostytutce jej zarobku<sup>79</sup> (a przynajmniej tak wynika z angielskiego tłumaczenia arabskiego oryginału – co samo w sobie nie oznaczałoby jeszcze zakazu prostytucji jako takiej), który to dochód uznał on za niegodziwy, na równi z ceną uzyskaną za sprzedaż psa, czy wynagrodzeniem osoby stawiającej bańki<sup>80</sup>. Z kolei niewolnicę, która odbywa nielegalne stosunki seksualne (Zina), Mahomet kazał karać chłostą, a gdy kara ta nie będzie odnosiła skutku – sprzedać za najniższy nawet ekwiwalent (np. za sznurek do związywania włosów<sup>81</sup>), trudno jednak w tym ostatnim przypadku stwierdzić, czy chodzi o niewolnicę, która nie będąc mężatką odbywa stosunek seksualny z mężczyzną (na co wskazywałaby kara chłosty, nie zaś ukamienowania), czy chodziłoby o zakaz uprawiania przez niewolnice dobrowolnej prostytucji (gdyż w przypadku jej zmuszenia przez właściciela wydaje się, że nie można wykluczyć potencjalnego uniknięcia przez nią kary, a nadto przekaz nie mówi w tym przypadku o połowie kary należnej kobiecie za cudzołóstwo). Zdaniem autora zapewne mowa jest o

---

mężatką, co ta potwierdziła. Mężczyzna ten udał się do jednego z muzułmańskich duchownych po poradę, co ma uczynić w takiej sytuacji, na co w odpowiedzi usłyszał od niego: „A po co w ogóle zadawałeś jej to pytanie?”.

<sup>78</sup> „Jabir przekazał, że ‘Abdullah b. Ubayy b. Salul mawiał do swojej niewolnicy: Idź i przynieś coś dla nas, uprawiając prostytucję. W związku z tym Allah Najwyższy i Chwalebny objawił ten werset: „I nie zmuszajcie waszych niewolnic do prostytucji, gdy pragną zachować czystość, w poszukiwaniu kruchych dóbr życia tego świata, a ktokolwiek je do tego zmusza, wtedy z pewnością po ich przymuszeniu Allah jest Przebaczający, Litościwy” (xxiv. 33). Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 56, pod numerem 3029a i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. W innym hadisie o podobnej treści znajdującym się w tym zbiorze pod numerem 3029b, mowa jest o dwóch niewolnicach o imieniu Musaika i Umaima, należących do Ibn Ubayya, które zmuszał on do prostytucji, a które poskarżyły się Mahometowi, skutkiem czego Allah „objawił” powyższy werset. Dostęp: 12 października 2023 r.

Innym przekazem o podobnej treści jest: „Przekazał Jabir ibn Abdullah: Musaykah, niewolnica jakiegoś Ansara, przyszła i powiedziała: Mój pan zmusza mnie do cudzołóstwa. Następnie został objawiony następujący werset: „Ale nie zmuszajcie swoich służących do prostytucji (kiedy pragną czystości)”.”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sunan Abi Dawud, w księdze 13, pod numerem 2311. Hadis uznany za „prawdziwy” (Sahih) dostępny jest na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce: „Sunan Abi Dawud”. Dostęp: 12 października 2023 r.

<sup>79</sup> „Przekazał Abu Huraira: Prorok zakazał zabierania zarobków niewolnicy pochodzących z prostytucji.”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 68, pod numerem 5348 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Hadis o podobnej treści znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 37, pod numerem 2283 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Z kolei według innej narracji: „Przekazał Abu Mas’ud: Prorok zabronił przyjmowania zapłaty za psa, zarobków wróźbity i pieniędzy zarobionych na prostytucji.”. Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 68, pod numerem 5346 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 12 października 2023 r.

<sup>80</sup> Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih Muslim, w księdze 22, pod numerem 1568b i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih Muslim”. Dostęp: 12 października 2023 r.

<sup>81</sup> Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 86, pod numerem 6839 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 12 października 2023 r.

pierwszym z powyższych przypadków i nie chodzi o zakaz uprawiania prostytucji, gdyż trudno przypuszczać, aby niewolnica mogła swobodnie rozporządzać swoim czasem i podejmować jakiegokolwiek działania (np. prostytuować się), bez wiedzy swego właściciela – musi być to zatem sytuacja, w której niezamężna niewolnica poznaje mężczyznę, z którym nie może jednak zawrzeć małżeństwa (np. nie mając środków, aby się wykupić, a właściciel nie wydaje ją za tego mężczyznę za mąż). Niezależnie zatem od powodów, dla których Mahomet uniemożliwił, aby ‘Abdullah b. Ubayy b. Salul, (z którym rywalizował o rząd dusz w Medynie<sup>82</sup>), bogacił się

---

<sup>82</sup> ‘Abd Allāh ibn ‘Ubayy ibn Salūl był przywódcą plemienia Chazraj, jednego dwu zamieszkujących miasto Jasrib (później przemianowanego na Medynę). Jako osoba ciesząca się dużym autorytetem czynił starania, aby doprowadzić do wygaszenia konfliktu z drugim z głównych plemion miasta – Aws (Aus), a uznanie jego przywództwa przez obie zwaśnione strony miało doprowadzić do pojednania w Jasribie. Tak się jednak nie stało wskutek przybycia Mahometa, który podjął się pośrednictwa w konflikcie. Ibn Ubayy początkowo był przychylny mediacji Mahometa i przybyciu do Jasribu jego zwolenników, sam nawet przyjął islam (trudno powiedzieć, czy uczynił tak z rozsądku, by przyłączyć się do kogoś, gdy nie ma się możliwości aby go pokonać, czy zdecydowała jego sympatia do monoteizmu wynikająca z zażytych relacji z plemionami żydowskimi), wkrótce jednak zorientował się, że trwale został „numerem dwa” w mieście, a na jego konflikt z Mahometem miała ponadto wpływ różnica zdań w wielu kwestiach. Jedną z nich było uratowanie 700 żydowskich jeńców ze sprzymierzonego plemienia Banu Qaynuqa, których Mahomet zamierzał ściąć po tym, jak zmusił to plemię do poddania się (pretekstem do ataku był incydent na miejskim rynku, kiedy to żydowski złotnik dla żartu przypiął muzułmańskiej klientce ubranie w taki sposób, że wstając musiała odsłonić twarz, w związku z powstałym zamieszaniem pewien muzułmanin w odwecie zabił sklepikarza, po czym sam został zlinczowany przez tłum żydów), a Ibn Ubayy, któremu żydzi uratowali życie w bitwach pod Hadaick i Boath, chwycił Mahometa i nie pozwolił mu się ruszyć, a choć ten kazał mu go puścić, tak długo trzymał go, apelując by Mahomet nie ścinał jego przyjaciół, aż ten zgodził się dać żydom trzy dni na opuszczenie miasta (Inne żydowskie plemię Banu Qurayza nie miało już tyle szczęścia i od 700 do 1000 żydowskich jeńców zostało ściętych jednego dnia w obecności Mahometa i jego 12-letniej żony). Innym punktem spornym była przegrana Mahometa w bitwie pod Uhud, przed którą Ibn Ubbay doradzał skrycie się w fortecy, zamiast otwartej bitwy oraz powrót przed bitwą oddziałów Ibn Ubayya do miasta po tym, jak Mahomet odesłał jego żydowskich sojuszników zarzucając im bałwochwalstwo. Muzułmanie oskarżyli Ibn Ubayya, że przyjęcie przez niego islamu jest nieszczerze, gdyż nie zerwało całkowicie dawnych zobowiązań i osobistej lojalności (został nazwany „hipokrytą” - Munafiq) a on sam stał się wyrazicielem opinii tych, którzy kwestionowali przywództwo Mahometa (wg. muzułmanów „hipokrytów” – Munafiqun). Kolejnym punktem zapalnym był spór pomiędzy muzułmanami a mieszkańcami Mekki, kiedy w drodze powrotnej po jednej z bitew beduiński sługa Umara popchnął jednego z członków plemienia Chazraj. Ibn Ubayy miał się wtedy wyrazić krytycznie o zaproszeniu muzułmanów do ich miasta i wyrazić nadzieję, że po powrocie silniejszy wypędzi słabszego. Mahomet w odpowiedzi wyrecytował werset, znajdujący się dziś w Koranie w wersecie 8 sury 63 (Obłudnicy). Z kolei po tym, jak Ibn Ubayy opowiedział się po stronie tych, którzy poddawali w wątpliwość twierdzenie najmłodszej żony Mahometa, Aiszy, iż nie miała romansu z mężczyzną, który przywiózł ja pewnego razu na wielbłądzie do obozu (Aisza udała się za potrzebą poza obóz, a powrocie spostrzegła brak naszyjnika, którego poszła szukać. W tym czasie jej zakrytą lektkę umieszczono na wielbłądzie i zwinięto obóz, a ponieważ Aisza miała wówczas 13 lat i była bardzo lekka – Mahomet poślubił ją, gdy miała 6 lat, a rozpoczął z nią współżycie, gdy miała 9 lat – nikt nie zorientował się, że nie ma jej w środku. Aisza zdecydowała się poczekać, aż ktoś po nią wróci, gdy przejeżdżający akurat na wielbłądzie mężczyzna zabrał ją do obozu), sytuacja zaogniła się tak bardzo, że groziła wojną domową w samym mieście, Mahomet otwarcie pytał muzułmanów, kto uwolni go od rywala (co było typowo stosowanym przez niego wezwaniem do zabójstwa danej osoby, której chciał się on pozbyć), rozważane było także zamordowanie Ibn Ubayya, do czego wyznaczany był, będący muzułmaninem, jego własny syn, lecz ostatecznie udało się uniknąć rozlewu krwi (ponieważ Allah dość długo zwlekał ze „zsyłaniem” w tej sprawie „objawienia” Mahometowi, prowadził on przez miesiąc prywatne śledztwo, aby ustalić czy jego żona mogła dopuścić się cudzołóstwa, a po upływie miesiąca – co ciekawe, okresu potrzebnego do stwierdzenia, czy u kobiety wystąpi miesiączka – i po rozmowie z Aiszą w obecności jej rodziców, po tym, jak zapewniła go o swej niewinności wyrecytował szereg wersetów – znajdujących się aktualnie w surze 24 (Światło) w wersetach 11-26 – dotyczących jej niewinności i przewidujący karę dla tych, którzy bezpodstawnie pomówią kobietę o cudzołóstwo). Jeszcze innym przykładem na spór pomiędzy Mahometem, a Ibn Ubayyem była rozpoczęta przez Mahometa kampania przeciw Cesarstwu Bizantyjskiemu, którą Ibn Ubayy skrytykował z uwagi na panującą suszę i niedobory żywności, a on i jego oddziały zawróciły do Medyny nie biorąc udziału w kampanii,

i podnosił swój status w drodze prostytuowania niewolnic, przekazy Sunny tylko co najwyżej częściowo uznać można za niespójny z normą ustaloną przez Koran.

Z przytoczonych wyżej źródeł wynika, że w zakresie prostytuowania niewolnic może zachodzić częściowa sprzeczność pomiędzy Koranem i Sunną. Koran nie zakazuje prostytuowania niewolnicy, jeśli ta wyrazi na nią zgodę (o ile można w tym przypadku mówić o dobrowolności), co jednak zasadniczo nie zmienia prawdopodobnego biegu rzeczy – jeśli się zgodzi, będzie prostytuowana, jeśli odmówi i zostanie do tego zmuszona – tak samo zostanie prostytutką, tyle, że być może uniknie kary (w innym przypadku byłoby to postawienie niewolnicy w sytuacji bez wyjścia – z jednej strony zmuszanie przez właściciela i w razie oporu – kara, z drugiej strony – połowa kary chłosty wymierzanej kobiecie wolnej za cudzołóstwo<sup>83</sup>). Z kolei Sunna określa wynagrodzenie pochodzące z prostytucji jako nieczyste. Teoretycznie pomiędzy Koranem i Sunną nie powinno być niezgodności, gdyż obie mają pochodzić od Allaha, jednak gdyby tak się stało, to dla spójności religijnego przekazu, jednemu ze źródeł musi przysługiwać pierwszeństwo. Z ogólnej hierarchii źródeł prawa muzułmańskiego niewątpliwie Koran znajduje się na pierwszym miejscu i to z nim powinny być zgodne pozostałe źródła, a w przypadku rozbieżności pomiędzy nimi – Koran powinien mieć zawsze przypisane pierwszeństwo, co zresztą zazwyczaj ma miejsce. Można wprawdzie zauważyć, że i od tej reguły istnieją wyjątki, jak np. kara śmierci przez ukamienowanie dla cudzołóżników pozostających w związku małżeńskim, która wynika z przekazów Sunny, nie zaś Koranu (gdyż zapisane na papierze stosowne wersety Koranu zjadła owca), czy nakaz pięciokrotnej modlitwy muzułmanina w ciągu dnia, wynikający z Sunny, sprzecznej w tym zakresie z Koranem<sup>84</sup>, to jednak niekwestionowana pozycja Koranu w aspekcie wyznaczania norm prawa islamskiego przemawia za tym, aby w powyższym przypadku uznać wyższość wynikającej z niego normy. Być może przekazy Sunny można by w tym kontekście odczytywać w podobnym świetle, jak przekazy dotyczące rozvodu, który mimo, iż ma być w oczach Allaha jedną z najgorszych rzeczy, to jednak na niego zezwala (zwłaszcza mężczyźnie, faworyzując go przy tym względem kobiety<sup>85</sup>).

---

na co Mahomet wyrecytował krytyczny wobec nich werset, znajdujący się dziś w Koranie w wersecie 81 sury 9 (Skrucha). Po śmierci Ibn Ubayya Mahomet uczestniczył w jego pogrzebie, po którym wyrecytował werset znajdujący się dziś w Koranie w wersecie 80 sury 9 (Skrucha), odmawiający przebaczenia mu w zaświatach i potępiający tak Ibn Ubayya, jak i jego zwolenników.

<sup>83</sup> Trudno mówić w tym przypadku o połowie kary ukamienowania, tym bardziej, że niewolnica musiałaby być wówczas wydana za mąż za innego mężczyznę, co powinno wykluczać jej prostytuowanie.

<sup>84</sup> Więcej o przypadkach „unieważniania” Koranu przez Sunnę w: A. Knych. *Kara za kradzież w klasycznym prawie islamu (prawie szariatu)*, s. 22-23. Opracowanie dostępne 12 października 2023 r. pod adresem: <https://repozytorium.uni.wroc.pl/Content/133952/download/>.

<sup>85</sup> Przykładowo, gdy kobieta zdecyduje się wszcząć procedurę rozwodową (w trybie khula), to aby się uwolnić od męża musi mu w ramach rekompensaty wypłacić określoną kwotę lub oddać w całości otrzymany od niego posag.

Zdaniem autora, za możliwością dopuszczalności prostytuowania niewolnicy przemawiałyby dodatkowo dwie okoliczności. Po pierwsze fakt, iż zupełnie pozbawionym logiki i dalece niekonsekwentnym byłoby równoczesne istnienie przepisów chroniących niewolnice przed naruszeniem ich czystości (zakazując ich prostytuowania) z jednoczesnym przyzwoleniem na ich gwałcenie przez ich każdorazowego właściciela – chyba, żeby, sprowadzając sprawę *ad absurdum*, przyjąć, iż najwyraźniej w tym drugim przypadku nie narusza to w żaden sposób ani ich godności ani czystości. Drugą okolicznością, która zdaniem autora przemawiałaby za możliwością prostytuowania niewolnic, jest kwestia ich ubioru i ograniczone możliwości zakrywania przez nie określonych części ciała stanowiących awrah (aurah)<sup>86</sup> kobiet, a właściwie zmuszanie ich do odkrywania niektórych części swego ciała, aby odróżniały się od kobiet wolnych (które to miały prawo za pomocą okrywającego je ubioru chronić się przed nagabywaniem czy molestowaniem<sup>87</sup>), co nie miałoby sensu, gdyby

---

<sup>86</sup> Awrah to te części ciała u kobiet i u mężczyzn, które muszą pozostać zakryte, aby uniknąć grzechu. U mężczyzny obszar podlegający zakryciu rozciąga się od pępka do kolan, zaś u kobiety zmienia się w zależności od tego czy przebywa w meczecie, czy w obecności swego męża, bliskiego krewnego płci męskiej z którym nie może zawrzeć małżeństwa (mahram), innej kobiety czy obcego mężczyzny – np. w tym ostatnim przypadku obejmuje obszar całego ciała za wyjątkiem twarzy (choć według części uczonych twarz także należy do awrah i podlega zakryciu), dłoni do nadgarstka oraz stóp do kostek (choć w tym ostatnim przypadku także istnieją różnice zdań pomiędzy muzułmańskimi uczonymi i część z nich nie dopuszcza odkrywania stóp).

<sup>87</sup> Chociaż Koran w wersecie 31 sury 24 (Światło) nakazuje muzułmankom narzucać zasłony na piersi, zaś w wersecie 59 sury 33 (Frakcje) nakazuje im szczelne zakrywanie się swoimi okryciami, to w przypadku niewolnic Umar (Omar) zabraniał im ubierania się, jak kobiety wolne i bił te z nich, które nie chciały wychodzić z domu obnażone. Jeden z komentarzy do Koranu, którego autorem jest Abd al-Razzaq al-Sanani przytacza narrację, które przekazał Al-Hassan al-Basri (żyjący na przełomie VII i VIII wieku po Chrystusie muzułmański uczony), o tym, że niewolnice w Medynie narażone były na zaczepki, kiedy wychodziły z domu. Pewnej nocy w Medynie pewni głupi ludzie zaczęli grupę kobiet i niepokoiłi je (lub ranili), ponieważ myśleli, że są niewolnicami, podczas, gdy były one kobietami wolnymi. W związku z tym wydarzeniem Mahomet nakazał muzułmankom, aby wychodząc z domu nakładały na siebie jilbab, aby były rozpoznawane, jako kobiety wolne, odróżniające się od niewolnic i by nie były niepokojone. Reakcja Mahometa wyraźnie różnicowała sytuację kobiet ze względu na ich status, jako niewolnicy lub kobiety wolnej, przy czym ochronie podlegały tylko te drugie, w konsekwencji zaś niewolnice były tej ochrony pozbawiane (autorowi nie są znane żadne przekazy mówiące o tym, czy i jak Mahomet zareagował na dręczenie niewolnic, po tym, kiedy kobiety wolne zaczęły się okrywać). Inny tafsir, którego autorem jest Abd al-Razzaq al-Sanani, podaje, że Umar ibn al-Khattab (drugi kalif), zabronił niewolnicom noszenia jilbabu. Umar widział bowiem kiedyś, jak młoda dziewczyna okryta jilbabem wychodzi z domu jego córki Hafsy (lub z jednego z domów żon Mahometa). Umar wszedł do domu i powiedział: „Kim jest ta dziewczyna?” Odpowiedziano mu: „Nasza niewolnica” (lub niewolnica jakiejś rodziny). Umar wściekł się i powiedział: „Wasze niewolnice odeszły wystrojone i sprowadziły niezgodę między ludźmi”. W jeszcze innym komentarzu, którego autorem jest Abd al-Razzaq al-Sanani, Umar jest opisywany jako ten, który bił niewolnice, aby zmusić je do zdjęcia okrycia (Umar bił niewolnice z rodziny Anasa ibn Malika, gdy zobaczył je okryte i powiedział: „Odkryć głowę i nie przypominać wolnych kobiet.”). Co ciekawe, między muzułmańskimi uczonymi toczyła się dyskusja, czy bicie niewolnic przez Umara stanowiło wymóg zdjęcia tylko jilbabu (jilbāb to luźna odzież wierzchnia zakrywająca całe ciało kobiety z wyjątkiem twarzy, dłoni i stóp), czy również khimaru (ḵimār to rodzaj chusty (welonu) zakrywającego włosy, szyję, ramiona i piersi kobiety), z których znacząca większość opowiedziała się za drugim z powyższych poglądów – w konsekwencji niewolnicom zabroniono noszenia tak jilbabu, jak i khimaru. Islamscy prawnicy w następnych stuleciach dowodzili, że muzułmańskie niewolnice powinny pokazywać się publicznie bez okrycia nie tylko włosów, ale i ramion i piersi, przez co awrah niewolnicy został zrównany z awrah mężczyzny, tzn. obejmował obszar od pępka (talii) do kolan, podczas gdy w przypadku wolnej kobiety mogła ona odsłonić zasadniczo tylko twarz, ręce i stopy. Z kolei Muhammad ibn al-Hassan al-Shaybani (Abū ‘Abd Allah Muḥammad ibn al-Ḥasan ibn Farqad ash-Shaybānī (أبو عبد الله محمد بن الحسن بن فرقد الشيباني), żyjący w VIII i na początku IX wieku islamski prawnik, twórca muzułmańskiego prawa międzynarodowego

niewolnice miały być chronione przed nielegalnym stosunkiem seksualnym w taki sam sposób, jak kobiety wolne.

Przykładem innego ubioru wymaganego dla niewolnicy i dla kobiety wolnej mogą być zaślubiny Mahometa i wziętej do niewoli Safiji, gdzie otoczenie Mahometa zastanawiało się, czy, gdy się pojawi, będzie ona nieosłonięta, co będzie znaczyło, że pozostała ona niewolnicą, czy przeciwnie – będzie ona osłonięta ubiorem przepisany dla żon Mahometa (a więc kobiet wolnych), co będzie oznaczać, że została jego żoną<sup>88</sup>. Przykładem mógłby być tu także jeden z przywoływanych już przekazów, w którym właściciel chciał współżyć z niewolnicą, gdy siedziała ona nieokryta i tylko fakt, że miesiączkowała uchronił ją przed wymuszonym współżyciem<sup>89</sup>.

### Wnioski

Zgodnie z prawem szariatu, kobieta schwytała przez muzułmanów podczas zbrojnego dżihadu może być wzięta do niewoli oraz zgwałcona przez tego napastnika, któremu przypadła ona w udziale, nawet jeśli jej będący nie-muzułmaninem mąż jeszcze żyje, przy czym zasadniczo zakazany (a przynajmniej niewskazany) jest w tym przypadku stosunek przerywany. Nie dysponuje ona w żaden sposób swoim życiem, a jej właściciel nie potrzebuje jej zgody na tak wymuszone współżycie (podobnie zresztą, jak zgody swojej żony lub żon na współżycie z niewolnicą). Warunkami zaś, jakie muzułmanin musi spełnić, aby zgwałcenie niewolnicy było legalne, są następujące: niewolnica musi zostać schwytała podczas zbrojnego dżihadu lub nabyta w odpowiedni sposób, nie może zostać wydana przez swojego właściciela za mąż za innego mężczyznę (gdyż w czasie trwania tego „związku” współżycący z nią muzułmanin popełniłby – surowo zresztą karany – grzech cudzołóstwa), nie może miesiączkować, nie może także spodziewać się dziecka, gdyż wówczas powyższe plany należy odłożyć do jej porodu.

---

wyjaśnił, że mężczyzna nie może patrzeć na niewolnicę inną niż jego własna, jeśli ta osiągnęła dojrzałość płciową (baligha) lub kiedy jej pożąda, nie ma jednak niczego złego w tym, że patrzy on na jej włosy, klatkę piersiową, piersi, ramię, stopę lub nogę, a nie patrzy na jej brzuch ani plecy, ani to, co znajduje się między pępkiem a kolanami. Wszystkie powyższe przekazy świadczą wyraźnie o tym, że niewolnica jest traktowana przedmiotowo i ma być obnażona, gdyż awrah niewolnicy jest tożsame z awrah mężczyzny. Skoro zatem niewolnicom nie tylko zezwala się, by pozostały odkryte, ale przemocą zabrania się im okrywania swego ciała, to zdaniem autora jest oczywiste, że z definicji przeznaczają się one, jako obiekt przeznaczony do zaczepki i molestowania przez mężczyzn. Więcej na temat różnic w ubiorze kobiet wolnych i niewolnic w prawie muzułmańskim w: O. Anchassi. *Status Distinctions and Sartorial Difference: Slavery, Sexual Ethics, and the Social Logic of Veiling in Islamic Law*. Opracowanie dostępne 12 października 2023 r. pod adresem: [https://brill.com/view/journals/ils/28/3/article-p125\\_125.xml#fn000009](https://brill.com/view/journals/ils/28/3/article-p125_125.xml#fn000009).

<sup>88</sup> Tak podaje np. narracja dostępna w zbiorze Sahih al-Bukhari w księdze 67, pod numerem 5159 na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 12 października 2023 r.

<sup>89</sup> Hadis o powyższej treści dostępny jest w zbiorze Muwatta Malik, w księdze 28, pod numerem 37, na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Muwatta Malik”. Dostęp: 12 października 2023 r.

Muzułmanin może posiadać nieograniczoną liczbę niewolnic, a właściciel danej kobiety może następnie nią dysponować (w tym również sprzedać), przy czym jedynym ograniczeniem jest zakaz zmuszania jej do prostytucji. Wszystkie prawa mużulmanina względem niewolnicy, które posiada on dzięki walce w imię Allaha przysługują także każdorazowemu jej właścicielowi, który nabył jej własność poprzez zakup. Niewolnica może być zatem gwałcona, a następnie sprzedana innemu mużulmaninowi, który następnie może ją gwałcić, a potem odsprzedać kolejnemu właścicielowi lub rodzinie niewolnicy, może też ona zostać wydana za mąż za tego, kogo wybierze jej właściciel. Jej pragnienia są przy tym bez znaczenia, a zgoda niepotrzebna. Właściciel niewolnicy może też sam ją poślubić, o ile chce posiadać żonę, a jest na tyle biedny, że nie stać go na posag – wówczas jej wolność stanowi posag (mahr), co paradoksalnie mogłoby poprawić jej sytuację z uwagi na odzyskanie wolności. Zdaniem autora, byłaby to jednak sytuacja w zasadzie jedynie teoretyczna, gdyż prawa względem niej jakie – zgodnie z klasycznym prawem mużulmańskim – posiada jej właściciel, są takie same, a nawet większe, niż prawa, jakie posiadałby, jako jej mąż.

### **Zakończenie**

Można w tym miejscu zadać pytanie o to dlaczego kobiety wzięte do niewoli przez Hamas zostały najwyraźniej zgwałcone od razu, bez oczekiwania na pojawienie się pierwszej miesiączki. Trudno powiedzieć, czy napastnicy nie stosowali się do zasad prawa szariatu (zdaniem autora byłoby to wątpliwe), czy raczej mógł zadecydować o tym niefortunny dla tych kobiet zbieg okoliczności w którym właśnie zakończyły one miesiączkowanie (co można było stwierdzić np. znajdując w ich bieliźnie noszone przez nie jeszcze podpaski) i napastnicy uznali, że oczekiwanie na pojawienie się i zakończenie kolejnej menstruacji nie jest w tej sytuacji wymagane, czy też mogli kierować się oni przekazami Sunny zawierającymi narracje o współżyciu przez zięcia Mahometa z branką, bez czekania do zakończenia u niej najbliższej miesiączki, czy o współżyciu przez Mahometa z dopiero co schwytaną niewolnicą.

W tym ostatnim kontekście należy wskazać, iż w jednej z narracji Mahomet wysłał swego zięcia Alego, aby przyprowadził Khumus<sup>90</sup> z łupu wojennego, po czym odbył on przepisaną kąpiel, oznaczającą seksualne wykorzystanie jednej z niewolnic uważanych za łup wojenny mużulmanów<sup>91</sup>, czym zyskał sobie zresztą nienawiść innych uczestników wyprawy, uważających, że zabranie przez niego niewolnicy z tej części łupu było mu nienależne, gdzie

---

<sup>90</sup> Tzn. „jedna piąta” – chodzi o przynależny osobiście Mahometowi udział w każdym łupie, jaki został zrabowany przez mużulmanów innowiercom. Mówi o nim Koran w wersecie 41 sury 8 (Łupy).

<sup>91</sup> Jest to pełna ablucja (ghusl), wymagana po odbytych stosunku, nocnym wytrysku, menstruacji, czy urodzeniu dziecka. W tym przypadku ablucja mogła zatem oznaczać tylko odbyty stosunek.

jednak Mahomet wziął Algo w obronę<sup>92</sup>. Z kolei biografia Mahometa zawiera historię współżycia przez niego z wziętą do niewoli kobietą o imieniu Safija (Ṣafīyyah bint Ḥuyayy), bez oczekiwania w jej przypadku okresu iddat i sprawdzenia, czy jest ona w ciąży. Została ona wybrana przez Mahometa z kobiet stanowiących łup wojenny (a ściślej mówiąc przypadła ona pewnemu wojownikowi o imieniu Dihya al-Kalbi, ale ponieważ Mahometowi doniesiono o atrakcyjnej brance, to z uwagi na urodę kobiety nakazał mu zamienić się z nim i wybrać sobie inną z jego niewolnic, w innej wersji otrzymał za nią siedmiu niewolników) od razu po zaatakowaniu i zdobyciu przez muzułmanów zamieszkałej przez żydów oazy Khaibar (Khaybar), podczas której zabito jej ojca, brata oraz męża o imieniu Kinana (Kenana) ibn al-Rabi – skarbnika plemienia, którego przed śmiercią Mahomet kazał torturować, aby ujawnił, gdzie żydzi ukryli zgromadzone przez siebie skarby. W związku z odbytą najprawdopodobniej jeszcze tej samej nocy relacją seksualną Mahometa i wziętej do niewoli Safiji, jeden z muzułmańskich wojowników o imieniu Abu Ayyub przez całą noc pilnował z bronią namiotu Mahometa, aby uchronić go przed spodziewanym atakiem ze strony kobiety<sup>93</sup>.

---

<sup>92</sup> Hadis o powyższej treści znajduje się w zbiorze Sahih al-Bukhari, w księdze 64, pod numerem 4350 i jest dostępny na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 13 października 2023 r.

<sup>93</sup> Więcej na ten temat w: The Life of Muhammad. A translation of Ishaq's Sirat Rasul Allah with introduction and notes by A. Guillaume. Oxford University Press 2004, s. 511-517 (wg. oznaczeń na marginesie strony: 758-767). Wprawdzie niekiedy podaje się w tym kontekście narracje, jakoby Safija dobrowolnie została z Mahometem, po tym, jak zaoferował on jej wolność, gdyż miała mieć ona sen, w którym księżyc spadł jej na kolana, a kiedy powiedziała o tym swojemu mężowi Kinanie, ten miał ją uderzyć w twarz, gdyż domyślił się, że chce wyjść za mąż za Mahometa, a ślad ten był widoczny dla Mahometa po zdobyciu Khaibaru, to jednak trudno przypuszczać, by Mahomet, po tym, jak kazał innemu wojownikowi oddać sobie urodziwą niewolnicę, nagle rezygnował z niej i uwalniał, w dodatku bez okupu. Zdaniem autora uległość należy w tej sytuacji przypisać pogodzeniu się Safiji z losem i próbie odnalezienia się w sytuacji w której się nagle znalazła. Jakkolwiek wspomniany Sirat Rasul Allah dopuszcza możliwość, że być może do relacji seksualnej Mahometa i Safiji mogło też dojść w drodze powrotnej z Khaybaru, istnieją też przekazy podające, że Safija wyszła za mąż za Mahometa dopiero po trzech dniach (tak np. w narracji znajdującej się w zbiorze Sahih al-Bukhari w księdze 64, pod numerem 4212 dostępnej na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari” czy w zbiorze Sunan an-Nasa'i, w księdze 26, pod numerem 3381. Hadis uznany za „prawdziwy” (Sahih) dostępny jest na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sunan an-Nasa'i”), w drodze z Khaybaru do Medyny, w okolicach miejscowości Sadd-ar-Rawha', kiedy zakończyła ona miesiączkowanie (wskazujące na to przekazy znajdują się w zbiorze Sahih al-Bukhari w księdze 34 pod numerem 2235, w księdze 56 pod numerem 2893 czy w księdze 64 pod numerem 4211 i są dostępne na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”), jednak narracje te są chronologicznie późniejsze, niż biografia Mahometa, a zatem to jej należałoby dawać pierwszeństwo w tym zakresie. Zdaniem autora opisy te ponadto nie wykluczają się wzajemnie, a Mahomet najprawdopodobniej współżył z Safiją (wówczas jeszcze jako schwytaną niewolnicą) w nocy po tym, jak zabito jej rodzinę, gdy jego namiotu pilnował strażnik, natomiast poślubił, wyprawił przyjęcie weselne i skonsumował małżeństwo (wówczas już z żoną) dopiero w drodze powrotnej do Medyny – do tego czasu bowiem muzułmanie nie byli pewni statusu Safiji – czy wciąż jest ona niewolnicą Mahometa (wtedy pokazując się publicznie pozostałaby odkryta), czy też jego żoną (wtedy nosiłaby zasłonę) – świadczą o tym np. narracje znajdujące się w zbiorze Sahih al-Bukhari w księdze 64 pod numerem 4212, czy w księdze 67 pod numerem 5159 i są dostępne na stronie: [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com) w zakładce „Sahih al-Bukhari”. Dostęp: 13 października 2023 r.

W związku z faktem, iż Koran ukazuje Mahometa nie tylko, jako osobę obdarzoną wspaniałym charakterem<sup>94</sup>, ale przede wszystkim piękny wzór do naśladowania dla wyznawców islamu<sup>95</sup>, którego wola jest jednocześnie wolą Allaha<sup>96</sup>, dlatego każdy czyn Mahometa, jako – zdaniem muzułmanów – najlepszego człowieka, jaki kiedykolwiek żył na ziemi, uznawany jest w islamie za precedens, stanowiący dla wszystkich wyznawców islamu nakazany i prawnie obowiązujący wzór postępowania. Tym samym przykłady z życia Mahometa mogły potencjalnie zostać powielone przez członków Hamasu – być może również w zakresie odbywania relacji seksualnych z wziętymi do niewoli kobietami<sup>97</sup>.

Wydawać by się mogło, że po upadku muzułmańskich imperiów, poszerzających swoje terytoria drogą zbrojnego podboju, wraz ze zniesieniem w krajach muzułmańskich – pod naciskiem państw zachodnich – niewolnictwa, a następnie nawiązania stosunków dyplomatycznych krajów muzułmańskich z nie-muzułmańskimi, przepisy prawa szariatu, w zakresie traktowania wziętych do niewoli żeńskich jeńców, staną się bezprzedmiotowe i niewywierające praktycznego skutku. Tak się jednak nie stało, a spojrzenie na powyższe normy nie ma niestety charakteru wyłącznie historycznego. Biorąc pod uwagę fakt, że – zdaniem muzułmanów – słowo Allaha zawarte w Koranie jest (zasadniczo) niezmiennie<sup>98</sup>,

---

<sup>94</sup> Werset 4 sury 68 (Pióro) mówi o Mahomecie: „Zaprawdę, ty jesteś obdarzony wspaniałym charakterem!” Koran, sura 68, werset 4. Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, PIW, Warszawa 1986.

<sup>95</sup> Koran w wersecie 21 sury 33 (Frakcje) mówi o Mahomecie: „Wy macie w Posłańcu Boga piękny wzór - dla każdego, kto się spodziewa Boga i Dnia Ostatniego i kto Boga często wspomina.” Koran, sura 33, werset 21. Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, PIW, Warszawa 1986.

<sup>96</sup> O powyższym świadczyć może np. treść pierwszej części wersetu 80 sury 4 (Kobiety): „Ktokolwiek słucha Posłańca, ten słucha Boga.” (Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, Warszawa 1986) lub treść wersetu 65 sury 4 (Kobiety): „Ale nie! Na twego Pana! Oni nie uwierzą, dopóki nie uczynią ciebie sędzią w tym, co jest przedmiotem sporu między nimi. Potem nie znajdą już w sobie sprzeciwu co do tego, co rozstrzygnąłeś, i poddadzą się całkowicie.” (Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, Warszawa 1986) lub wersety 31-32 sury 3 (Rodzina ‘Imrana): „Powiedz: „Jeśli kochacie Boga, to postępujcie za mną! Wtedy i Bóg będzie was miłował i przebaczy wam wasze grzechy. Bóg jest przebaczący, litościwy!”. Powiedz: „Słuchajcie Boga i Posłańca! A jeśli się odwrócicie...zaprawdę, Bóg nie kocha niewiernych!”” (Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, Warszawa 1986) lub treść wersetu 36 sury 33 (Frakcje): „Kiedy zdecydował Bóg i Jego Posłaniec jakąś sprawę, to nie godzi się ani wierzącemu, ani wierzącej, aby mieli inny wybór w tej sprawie. A kto nie słucha Boga i Jego Posłańca, ten zbłądził w sposób oczywisty.” (Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, Warszawa 1986) – nota bene powyższy werset został „objawiony”, w sytuacji, gdy Mahomet chciał doprowadzić do zawarcia małżeństwa pomiędzy Zaynab bint Jahsh a jego adoptowanym synem. Zaynab nie chciała zgodzić się na to małżeństwo, jednak po wyrecytowaniu przez Mahometa powyższego wersetu ostatecznie wyszła za mąż za jego adoptowanego syna o imieniu Zayd (Zayd ibn Muhammad, przemianowany później na Zayd ibn Hāritha al-Kalbī, po tym, jak Mahomet, tłumacząc to nakazem Allaha – o którym mowa w aktualnej treści Koranu w wersetach 37-40 sury 33 (Frakcje) – zmienił prawo dotyczące poślubiania żon adoptowanych synów i sam poślubił jego żonę Zaynab).

<sup>97</sup> Po dokonaniu militarnego podboju Mahomet rozdawał schwytane kobiety jako łup wojenny swoim towarzyszom uczestniczącym w bitwie, sam zresztą również posiadał niewolników i dysponował nimi.

<sup>98</sup> Od powyższego wyjątki przewiduje sam Koran, dopuszczając uchylenie treści wersetów wyrecytowanych przez Mahometa przez wersety, o odmiennej treści, wyrecytowane przez niego później, o czym mówi treść wersetu 106 sury 2 (Krowa): „*Kiedy znosimy jakiś znak albo skazujemy go na zapomnienie, przynosimy lepszy od niego lub jemu podobny. Czyż ty nie wiesz, że Bóg jest nad każdą rzeczą wszechwładny?!*” Sura 2 (Al-Bakara), werset 106. Koran w przekładzie według Józefa Bielawskiego, PIW, Warszawa 1986.

powszechnie obowiązujące i nieodwołalne, w przypadku walki muzułmanów w imię Allaha w ramach zbrojnego dżihadu, powyższe normy, jak widać, nadal będą miały praktyczne zastosowanie. Na ich podstawie muzułmanin, zgodnie z prawem Allaha, wciąż może zatem porywać i niewolić ludzi wolnych lub kupować niewolników, a następnie posiadać i korzystać z ich pracy lub sprzedawać. W przypadku zaś zniewolonej kobiety, może on dodatkowo wydać ją przymusowo za męża, może też być wobec niej gwałcicielem, a potencjalnie mógłby być także stręczycielem i sutenerem.

Autor zdecydowanie odmawia przy tym prawdziwości pogładowi, jakoby wszyscy muzułmanie dostrzegali, w przestrzeganych przez siebie religijnych normach, prawa do legalnych porwań, zniewolenia lub gwałtów na nie-muzułmankach, jednak zdaniem autora, muzułmanin, który gruntownie poznałby pełną treść wyznawanej przez siebie religii i stałby się świadomy wszystkich wymogów, jakie ta na niego nakłada oraz uprawnień, które mu nadaje, zwłaszcza względem ludzi nie wyznających islamu, miałby przed sobą tylko dwie drogi: albo porzucenie islamu albo radykalizm. Sprawcy dramatu kobiet porwanych przez Hamas wybrali niestety to drugie.

Opisane powyżej wydarzenia z 7 października 2023 r. powinny też, zdaniem autora, stanowić wskazówkę w kreowaniu polityki migracyjnej Polski. Polska jako państwo (zasadniczo) jednorodne narodowościowo, etnicznie i religijnie, nie jest gotowa na eksperyment multikulturalizmu, z którym nie poradziły sobie dużo bogatsze i lepiej rozwinięte kraje, przeznaczające przy tym przez lata na integrację cudzoziemców nieosiągalne dla naszego kraju środki. Tym bardziej, że z góry można przewidzieć, jak by się ten eksperyment zakończył – nie istnieją bowiem żadne przesłanki do tego, by uznać, że w przypadku Polski procesy, obserwowane w krajach Europy Zachodniej, przebiegłyby odmiennie. Należy podkreślić, że podstawowym obowiązkiem władz polskich, wynikającym z art. 5 Konstytucji RP, jest zapewnienie bezpieczeństwa swoim obywatelom. W kontekście polityki migracyjnej obowiązek ten realizowałby się m.in. poprzez niedopuszczanie, aby na terytorium Rzeczypospolitej osidlali się potencjalnie niebezpieczni cudzoziemcy, w tym ci, którzy pochodzą ze skonfliktowanych ze sobą społeczeństw, mogący przenosić do Polski konflikty istniejące w miejscach ich pochodzenia. W przypadku istniejących już w Polsce diaspor powinno być to natomiast dążenie do unikania osiedlania się w naszym kraju tych cudzoziemców, którzy pochodzą ze społeczeństw skonfliktowanych z daną diasporą. Przykładowo, skoro nasz kraj zamieszkuje liczna społeczność ukraińska czy wietnamska, to działania podejmowane w ramach polityki migracyjnej powinny zmierzać do zapobiegania tworzeniu się w Polsce dużych skupisk migrantów z Rosji czy Kambodży. Skoro zaś, wskutek

historycznych uwarunkowań, istnieje już w Polsce mniejszość żydowska, to biorąc pod uwagę niezwykle silne żydowsko – muzułmańskie antagonizmy, polityka migracyjna powinna przeciwdziałać migracji do Polski z krajów muzułmańskich, przy czym podkreślić należy, że powyższy wybór byłby uwarunkowany historycznie – zdaniem autora Polska powinna bowiem programowo dystansować się od konfliktu izraelsko-palestyńskiego (czy raczej żydowsko-muzułmańskiego) i konsekwentnie nie opowiadać się po żadnej ze stron.

Artykuł ten został napisany w dniach 9-13 października 2023 r., z uwagi zaś na trwający proces wydawniczy możliwe stało się szersze spojrzenie na wydarzenia stanowiące jego tło – z perspektywy kilku miesięcy (maj 2024 r.) – wskutek czego autor tym mocniej podtrzymuje swój pogląd dotyczący postulowanego dystansowania się Polski od powyższego konfliktu. Poczynania jednakże armii izraelskiej, które – zdaniem autora – dawno już przekroczyły zakres usprawiedliwionej obrony, w odniesieniu do których coraz częściej w prasie światowej, a ostatnio także polskiej pojawiają się określenia „zbrodnie wojenne”, czy wręcz „ludobójstwo”<sup>99</sup>, bez wątpienia usprawiedliwiają zaangażowanie państwa polskiego polegające na podejmowaniu działań dyplomatycznych, mających na celu ochronę palestyńskiej ludności cywilnej.

### Bibliografia

#### Wydawnictwa:

- 1) Bielawski J. *Koran*. PIW, Warszawa 1986.
- 2) Guillaume A. *The Life of Muhammad. A translation of Ishaq's Sirat Rasul Allah with introduction and notes by A. Guillaume*. Oxford University Press 2004

#### Artykuły:

- 1) Anchassi O. *Status Distinctions and Sartorial Difference: Slavery, Sexual Ethics, and the Social Logic of Veiling in Islamic Law*. [online], [https://brill.com/view/journals/ils/28/3/article-p125\\_125.xml#fn000009](https://brill.com/view/journals/ils/28/3/article-p125_125.xml#fn000009)
- 2) Knych A. *Kara za kradzież w klasycznym prawie islamu (prawie szariatu)*. [online], <https://repozytorium.uni.wroc.pl/Content/133952/download/>

---

<sup>99</sup> D. Wieromiejczyk. *Strefa ślepych moralistów*. Tygodnik „Do Rzeczy” nr 19/577, wydanie z dnia 6-12 maja 2024.

- 3) Wieromiejczyk D. *Strefa ślepych moralistów*. Tygodnik „Do Rzeczy” nr 19/577, wydanie z dnia 6-12 maja 2024.

Strony internetowe:

- 1) [www.altafsir.com](http://www.altafsir.com)
- 2) [www.repozytorium.uni.wroc.pl](http://www.repozytorium.uni.wroc.pl)
- 3) [www.rissc.jo](http://www.rissc.jo)
- 4) [www.sunnah.com](http://www.sunnah.com)
- 5) [www.quran.com](http://www.quran.com)